

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНА
АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА 2024 година

София 2025 г.

Съдържание

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	2
ВЪВЕДЕНИЕ	4
I.РЪКОВОДНА ДЕЙНОСТ И СТРУКТУРА	4
II.ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ГОДИШНИТЕ ЦЕЛИ ЗА 2024 г.	4
1. Постигане на устойчивост по отношение подобряване качеството на процедурата за международна закрила	6
1.1.Информация, свързана с молби и решения по подадени от граждани на трети страни и лица без гражданство молби за предоставяне на международна закрила	7
1.2. Упражняване на контрол за законосъобразност на процедурата за международна закрила по молби, подадени от граждани на трети държави и лица без гражданство.....	11
1.3. Осъществяване на процесуално представителство по жалби по реда на ЗУБ.....	11
1.4. Прилагане на разпоредбите на Регламент Дъблин.....	13
1.5. Временна закрила	18
1.6. Териториалните поделения на ДАБ при МС	20
1.7. Работа по позиции на държавата по дела, образувани пред Съда на ЕС	21
Дело С-718/24.....	22
Съединени дела С-758/24 [Alace] и С-759/24 [Canpelli]	22
1.8.Участие в анализа на националното законодателство с цел инкорпориране на разпоредбите от Пакта за миграция и убежище	23
1.9. Проект на ЗИД на ЗУБ, разработен и съгласуван през 2023 г.....	25
1.10. Проект за дигитализация на производството за международна закрила в ДАБ при МС	26
2. Ефективен принос на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет за формиране и провеждане на политики в областта на международната закрила в контекста на текущите процеси в Общата европейска система за убежище	27
2.1. Участие в законодателната дейност на Съвета на Европейския съюз за постигане на балансирана и устойчива национална политика в областта на международната закрила	27
2.2. Идентифициране и развитие на възможности със съответните компетентни институции и организации от държави членки на Европейския съюз за позициониране на България като надежден и коректен партньор в рамките на Общата европейска система за убежище. Партньорство и взаимодействие с Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (АЕСОУ).....	28
2.3. Принос за поддържане на високо качество на процедурата за международна закрила и постановяването на аргументирани и безпристрастни решения по молбите за закрила, съгласно изискванията в европейското законодателство и в ЗУБ.	31
2.4. Ефективен принос при осъществяване на доброволна солидарност от страна на Република България като участник в Общата европейска система за убежище: презаселване и преместване	33
3. Пълно финансово обезпечаване на потребностите на структурите в състава на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет с бюджетни средства и средства по програми на Европейския съюз. Повишаване на ефективността и ефикасността при управлението на предоставените средства. Осъществяване на строг контрол при разходването им.	35

4. Управление и развитие на човешките ресурси на основата на ефективен подбор, оценка, стимулиране и обучение на персонала.	38
5. Устойчиво поддържане на качеството на условията за прием и настаняване в териториалните поделения на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет съгласно приложимите международни стандарти.....	39
6. Повишаване качеството на социална подкрепа и здравни грижи и подобряване на процеса на културна и социална адаптация на търсещите международна закрила чужденци, настанени в териториалните поделения на ДАБ при МС.	40
6.1. Идентификация и оценка на потребностите на лица, принадлежащи към уязвима група.....	40
6.2. Прилагане на индивидуален подход и полагане специални грижи за непридружените деца	41
6.3. Насочване към специализирани грижи и услуги на търсещи международна закрила лица ...	42
6.4. Включване на децата в българската образователната система	44
6.5. Организиране и провеждане на курсове по български език за търсещи закрила чужденци...	44
6.6. Провеждане на информационни сесии, тематични беседи и социални консултации.....	44
6.7. Провеждане на мероприятия за социална адаптация и културна ориентация на търсещи международна закрила лица	45
6.8. Регулярна съвместната дейност с компетентните институции и организации по въпроси, свързани с търсещи международна закрила лица	45
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	46

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

Съкращение	Пълно наименование
ДАБ при МС	Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет
ЕС	Европейски съюз
ЕК	Европейска комисия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МВР	Министерство на вътрешните работи
ДМП-МВР	Дирекция „Международни проекти“ - МВР
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
АЕСУ	Европейска агенция за убежище
ФУМИ	Фонд убежище, миграция и интеграция
НФМ	Норвежки финансов механизъм
РГ	Работна група
ТП	Териториално поделение
РПЦ	Регистрационно - приемателен център
ТЦ	Транзитен център
КПМЗ	Качество на процедурата за международна закрила
МД	Международна дейност
СДА	Социална дейност и адаптация
АПОЧР	Административно-правно обслужване и човешки ресурси
ФСДУСОП	Финансово-счетоводна дейност, управление на собствеността и обществени поръчки
ПМЗ	Производство за международна закрила
ПЗТ	Помещение от затворен тип
ЗУБ	Закон за убежището и бежанците
ЗОП	Закон за обществените поръчки
АССГ	Административен съд София-град
ВАС	Върховен административен съд
ВКБООН	Върховен комисариат на ООН за бежанците
АСП	Агенция социално подпомагане
ДСП	Дирекция социално подпомагане
ДАЗД	Държавна агенция закрила на детето
НАП	Национална агенция приходи
РЗИ	Регионална здравна инспекция
НПО	Неправителствени организации
СЖББ	Съвет на жените бежанки в България
БЧК	Български червен кръст
МОМ	Международна организация по миграция
НБПП	Национално бюро за правна помощ
БХК	Български хелзински комитет
ОП	Обществена поръчка
ИСП	Информация страни на произход
ГД ГРАО	Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“

ВЪВЕДЕНИЕ

Отредената роля и поддържането на добър имидж изискват от Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет ефективно да провежда държавната политика за предоставяне на международна закрила на чужденци на територията на Република България, извършвана в съответствие със Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Докладът за дейността на ДАБ при МС е изготвен на основание чл. 49 от Закона за администрацията и в изпълнение на чл.10. ал. 1. т. 16 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, в съответствие с утвърдените от председателя на Агенцията годишни цели за 2024 г.

I.РЪКОВОДНА ДЕЙНОСТ И СТРУКТУРА

Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет се ръководи и представлява от председател. При осъществяването на своите функции председателят се подпомага от двама заместник – председатели.

Структурата на Агенцията включва специализирана администрация организирана в три дирекции – „Качество на процедурата за международна закрила” (КПМЗ), „Международна дейност” (МД), „Социална дейност и адаптация” (СДА) и обща администрация, организирана в две дирекции – „Административно-правно обслужване и човешки ресурси” (АПОЧР), „Финансово-счетоводна дейност, управление на собствеността и обществени поръчки” (ФСДУСОП). Структурата включва и три регистрационно приемателни центрове (РПЦ): РПЦ – с. Баня, община Нова Загора, РПЦ – гр. София с три отдела „Производство за международна закрила“ (ПМЗ) – ПМЗ „Овча купел“, ПМЗ „Военна рампа“, ПМЗ „Враждебна“ и РПЦ – гр. Харманли. Един транзитен център (ТЦ) в с. Пъстрогор, община Свиленград.

Общата численост на ДАБ при МС по Устройствен правилник е 395 щатни бройки по служебни и трудови правоотношения.

II.ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ГОДИШНИТЕ ЦЕЛИ ЗА 2024 г.

Настоящият доклад съдържа обобщени данни и сравнителен анализ на постигнатите резултати при съпоставка с предходната година, с тенденции, изводи и препоръки. Изложените статистически данни представляват цифровото изражение на сложно структурирана административна процедура за международна закрила.

ДАБ при МС осъществи законовите си компетенции като изпълни поставените годишни цели за дейността:

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- 1. Прилагане на националната политика по международна закрила и изпълнение на поетите ангажменти в тази област от страна на Република България на ниво ЕС и в международен план.**
- 2. Устойчиво поддържане на условията за прием на лица търсещи международна закрила в Република България и повишаване на качеството на процесите по социална дейност и адаптация.**

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

- Постигане на устойчивост по отношение подобряване качеството на процедурата за международна закрила;
- Ефективен принос на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет за формиране и провеждане на политики в областта на международната закрила в контекста на текущите процеси в Общата европейска система за убежище;
- Пълно финансово обезпечаване на потребностите на структурите в състава на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет с бюджетни средства и средства по програми на Европейския съюз. Повишаване на ефективността и ефикасността при управлението на предоставените средства. Осъществяване на строг контрол при разходването им;
- Управление и развитие на човешките ресурси на основата на ефективен подбор, оценка, стимулиране и обучение на персонала.
- Устойчиво поддържане на качеството на условията за прием и настаняване в териториалните поделения на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет съгласно приложимите международни стандарти;
- Повишаване качеството на социална подкрепа и здравни грижи и подобряване на процеса на културна и социална адаптация на търсещите международна закрила чужденци, настанени в териториалните поделения на ДАБ при МС.

Изключителен успех през 2024 г. за ръководството и служителите на ДАБ при МС и важен положителен напредък за гарантиране правата на непридружените деца е официалното решение на Европейската комисия от 03.10.2024 г., с което се прие закриването на Процедурата за нарушение №2018/2123 за неизпълнение от страна на Република България

на задълженията, съгласно разпоредбите от Директивата относно условията за прием, Директивата за процедурите за убежище и Хартата на основните права на Европейския съюз. Европейската комисия оцени положително напредъка на страната по отношение на прилагането на разпоредбите за осигуряване на най-добрия интерес на децата, търсещи международна закрила; действащата нормативна уредба относно представителството на непридружените непълнолетни лица; гарантирания стандарт по отношение на условията за прием на непридружените непълнолетни лица в обособените „Сигурни зони“ за настаняването им и подсигураната закрила и подкрепа.

1. Постигане на устойчивост по отношение подобряване качеството на процедурата за международна закрила

През изминалата 2024 г. официално се постави дългоочакваното от Европейския съюз (ЕС) начало на мащабни реформи, свързани с Общата европейска система за убежище (ОЕСУ, Системата). Системата има за цел прилагане на единен подход от държавите относно общи стандарти в процедурите за предоставяне на убежище, унифицирани условия и процедури за прием и настаняване, определяне на държавата членка, която е компетентна да разгледа дадена молба за международна закрила, както и гарантиране съпоставимостта на правата на лицата, на които е предоставена международна закрила. Независимо от напредъка, постигнат по отношение на развиването на ОЕСУ, с цел преодоляване различията между държавите по отношение на процедурите и условията на приемане на кандидатите, процента на признаване и вида на предоставяната международна закрила, **през юни 2024 г. влезе в сила Пактът за миграцията и убежището (Пактът)**. Той обхваща една директива и девет регламента, представлява законодателната рамка на ЕС за управление на миграцията и процесите по приемане на граждани на трети държави и лица без гражданство в дългосрочен план, особено когато държавите са изправени пред значителен миграционен натиск и когато защитават външните граници на Съюза. Предвидено е десетте законодателни акта от Пакта да проявят правния си ефект след 12 юни 2026 г. Дотогава държавите членки са задължени да адаптират националните си закони към новото европейско законодателство. Ангажиментът държавите да обезпечат прилагането на документите от Пакта се оценява като обоснован по време предвид динамиката, регистрирана от международните институции и организации по отношение на миграционните процеси през последните години.

Въпреки отчитане на намаление на незаконните преминавания през първото полугодие за 2024 г., според данни на Евростат броят на хората под временна закрила – алтернативен способ за закрила, заложен в ОЕСУ, достига нови високи нива. Към 30 юни

2024 г. приблизително 4,3 милиона лица, напуснали Украйна поради руската агресия, са получили статут на временна закрила.

Конфликтите и нестабилността в различни региони продължават да тласкат граждани на трети страни и лица без гражданство към търсене на по-добри и сигурни условия на живот. Това подчертава продължаващия глобален характер на миграционния натиск към Европа.

Сериозен по мащаб е военният конфликт между държавата Израел и въоръжената групировка Хамас в Ивицата Газа. По отношение на Сирийската арабска република от м. декември 2024 г. се отбелязва промяна в общата ситуация, придружена с условия за политически преход, чуждестранна готовност за работа с новите управляващи и ангажимент на ООН да подкрепя Сирия през преходния период. С това, декември 2024 г. бележи етап в историята на страната с възможност за възстановяване на региона и връщането му към сравнително нормални условия на живот.

Променящата се миграционна ситуация в ЕС се отразява върху системите за убежище на държавите, които приемат както чужденци, ползващи се от временна закрила, така и чужди граждани, които търсят международна закрила в по-дългосрочен план. В такава променяща се миграционна обстановка продължи и работата на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС), в партньорство с редица други институции, международни и неправителствени организации.

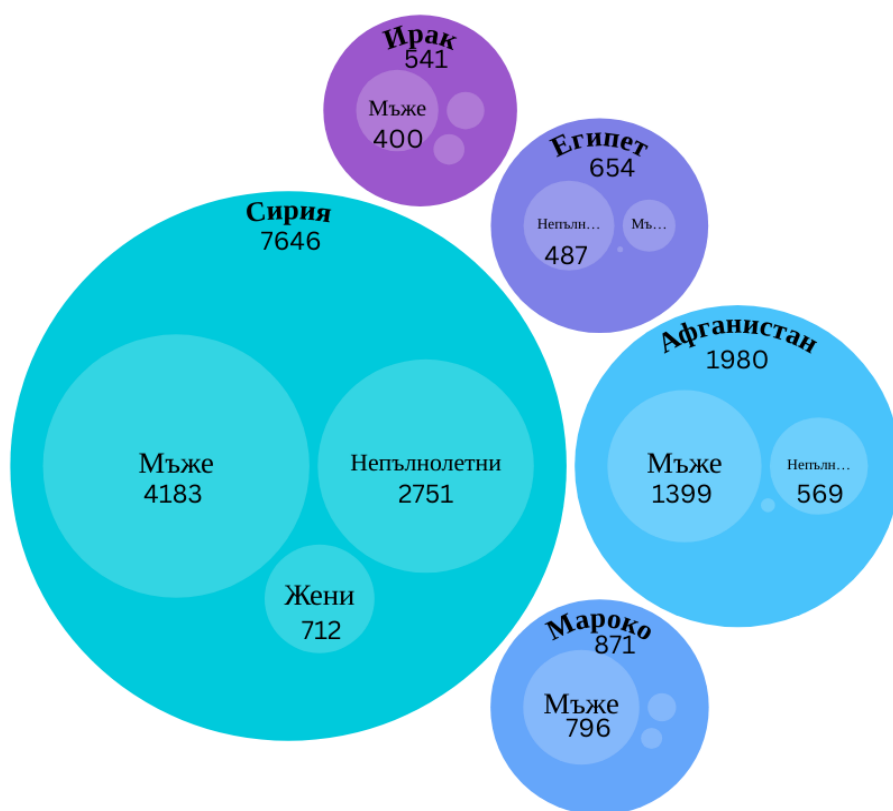
1.1. Информация, свързана с молби и решения по подадени от граждани на трети страни и лица без гражданство молби за предоставяне на международна закрила

През изминалата 2024 г. беше очевиден драстичният спад в общия брой молби за международна закрила подадени от граждани на трети страни и лица без гражданство. **За разлика от 2023 г., когато молбите за международна закрила достигнаха общо 22 518 бр., то през 2024 г. същият е с 46% по-малко - 12 250 бр.** Значителен е спадът от молби за закрила, подадени от граждани на Афганистан – докато за 2023 г. общо 5 906 афганистански граждани са потърсили закрила у нас, то за 2024 г. техният брой е едва 1980. За сметка на това, обаче, **броят на молбите за закрила от граждани на Египет от 184 за 2023 г. нараства до 654 за 2024 г.** Голяма част от тях (общо 483) са регистрирани от **непридружени непълнолетни лица** като се затвърждава тенденцията, установена и през първото шестмесечие на годината за чувствителното покачване на броя египетски деца, търсещи закрила у нас.

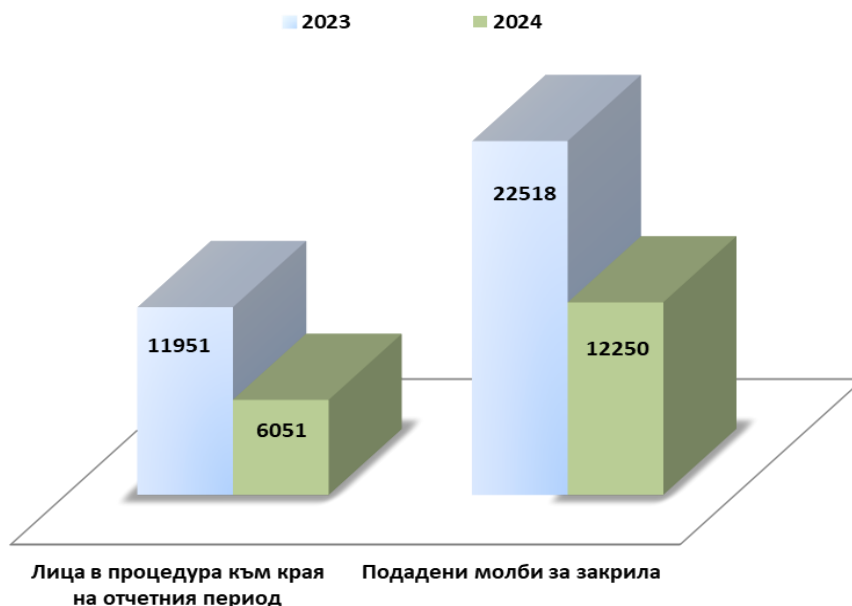
Почти двойно е спаднал общият брой непридружени непълнолетни лица потърсили закрила в Република България – от 3 843 през 2023 г. до 2 601 през 2024 г.

Въпреки това, голяма част от регистрираните деца напускат самоволно териториалните поделения на ДАБ при МС – само за 2024 г. са издадени общо 2 457 решения за прекратяване на производствата на непридружени непълнолетни лица.

Подадени молби за 2024 по националност

Към 31.12.2024 г. лицата в процедура са общо 6 051 бр. като се затвърждава тенденцията за по-бързо обработване на административните дела и техническото приключване на висящи производства в системите на ДАБ при МС. Драстичният спад на лицата с неприключени производства се дължи и на добрата организация на ръководно и експертно ниво в териториалните поделения по отношение на обучението на новоназначените служители на трудово правоотношение по програма, финансирана от Фонд „Убежище, миграция, интеграция“ (ФУМИ), които успяха да поемат голяма част от техническите дейности, които се извършват в териториалните поделения.

Въпреки това, предвид предстоящите промени с Пакта за миграция и убежище и допълнителните изисквания и дейности е необходимо да се предвидят допълнителни работни места, за да се осигури безпроблемно протичане на процесите. С новите регламенти се вмениява задължение на държавите-членки да осигурят необходимия финансов, човешки и технически ресурс, за да не се поставя системата за убежище на ЕС под риск.

За цялата 2024 г. **Председателят на ДАБ при МС е предоставил международна закрила на общо 4 950 лица – издадени са 56 решения за предоставяне на статут на бежанец и 4 894 решения за предоставяне на хуманитарен статут.** В тази връзка от страна на дирекция КПМЗ са съгласувани общо 6 254 заявления за издаване на български документи за самоличност на лица с предоставена международна закрила. От страна на дирекцията са изготвени и над 250 удостоверителни документа за лица, получили международна закрила, които да послужат пред различни институции в Република България.

Информация за лицата, потърсили закрила и за взетите 2023 г. и 2024 г. решения						
Период	Брой лица, потърсили закрила	Предоставен статут на бежанец	Предоставен хуманитарен статут	Отказ	Прекратено производство	Общ брой решения
2023 г.	22 518	106	5 682	2 950	16 211	24 949
2024 г.	12 250	56	4 894	3 141	7 299	15 390

През 2024 г. общо 75 лица са настанени в помещение от затворен тип към ДАБ при МС поради наличие на основания по реда на чл. 45б от ЗУБ - представляват заплахата за обществен ред и националната сигурност; самоличността им не може да бъде безспорно

установена или с действията си системно са нарушили правилника за настаняване в териториалните поделения на Агенцията, което е поставило в риск обществения ред и сигурността на настанените и служителите в местата за настаняване на ДАБ при МС.

ДРУГ ВИД РЕШЕНИЯ	2024 г.	2023 г.
Брой лица с решение за отнемане на временна закрила	2	15
Брой лица с решение за отнемане на хуманитарен статут	50	20
Брой лица с решение за отнемане на статут на бежанец	7	0
Брой лица с решение за прекратяване на хуманитарен статут	111	115
Брой лица с решение за прекратяване на статут на бежанец	32	51
Очевидна фактическа грешка	119	103
Брой лица с разрешение за събиране на семейство	1 048	1 166
Брой лица с отказ от събиране на семейство	70	49
ОБЩ БРОЙ РЕШЕНИЯ	1 439	1 558

Във връзка със забелязаната през първото шестмесечие на 2024 г. тенденция за нарастване на броя на решения за поправка на очевидни фактически грешки (ОФГ), от страна на служителите на ДАБ при МС отговорни за процеса бяха предприети действия по завишаване на контрола при прегледа на личните данни в проекторешенията като въпреки запазилия се висок брой решения за поправка на ОФГ, се установи, че докато за периода януари-юни 2024 г. броят им е бил 72, то за юли-декември 2024 г. броят им е спаднал до 47. Продължават усилията за осъществяване на стриктен контрол с оглед недопускането на технически грешки. Запазва се тенденцията, лица с предоставена международна закрила да се установяват в други държави-членки на ЕС и да подават молби до ДАБ при МС за отказ от предоставената им в Република България закрила. В повечето случаи, лицата с прекратена международна закрила подлежат на връщане по реда на Регламент № (ЕС) 604/2013 на Европейския парламент и на Съвет (Регламент Дъблин) и при осъществяването им прехвърляне на територията на страната, същите се предават на структурите на МВР за последващото им извеждане от Република България.

1.2. Упражняване на контрол за законосъобразност на процедурата за международна закрила по молби, подадени от граждани на трети държави и лица без гражданство

Изложените статистически данни представляват цифровото изражение на сложно структурирана административна процедура за международна закрила на граждани на трети държави и лица без гражданство. Тази процедура обхваща поредица от административни производства, основани на процес по преглед, анализ и оценка на обстоятелства и факти, които задават мотивите на индивидуалните административни актове, предвидени в закона.

Почти всички административни производства, установени от ЗУБ подлежат на оперативен контрол за законосъобразност, който се упражнява от специализираната дирекция „Качество на процедурата за международна закрила“, с изключение на производствата, провеждани пряко от държавни служители, които по силата на индивидуален административен акт, упражняват функциите на решаващ орган, съгласно регламент на ЕС.

През отчетния период служителите от специализираната администрация на ДАБ при МС (дирекция КПМЗ и дирекция „Международна дейност“ (МД)) проведоха редица обучения на служителите от териториалните поделения. Обучения бяха организирани както за новоназначените служители, така и за дългогодишни служители с цел уеднаквяване на практиката на териториалните поделения, анализ и необходимост от подобряване на становищата на интервюиращите органи, с оглед наблюдаваната и анализирана съдебна практика във връзка с прилагането на ЗУБ. Специално обучение беше извършено от дирекция МД след приемането на Решение № 247 на Министерски съвет от 03.04.2024 г., с което се утвърди списъка на сигурни страни на произход и трети сигурни страни за лицата, подали молби за международна закрила. Съгласно разпоредбите на ЗУБ (чл. 13, ал. 1, т. 13 и т. 14), молба за закрила може да бъде отхвърлена като явно неоснователна в случай, че чужденецът идва от сигурна държава по произход или идва от трета сигурна държава, при условие че ще бъде приет в нея. Служителите на дирекция МД периодично провеждат обучения, на които се представя актуалната обстановка в Близкия изток с цел да се повиши осведомеността на администрацията на ДАБ при МС, да се извърши анализ на ситуацията на база последните развития и евентуалните миграционни потоци, които могат да достигнат до територията на Република България.

1.3. Осъществяване на процесуално представителство по жалби по реда на ЗУБ

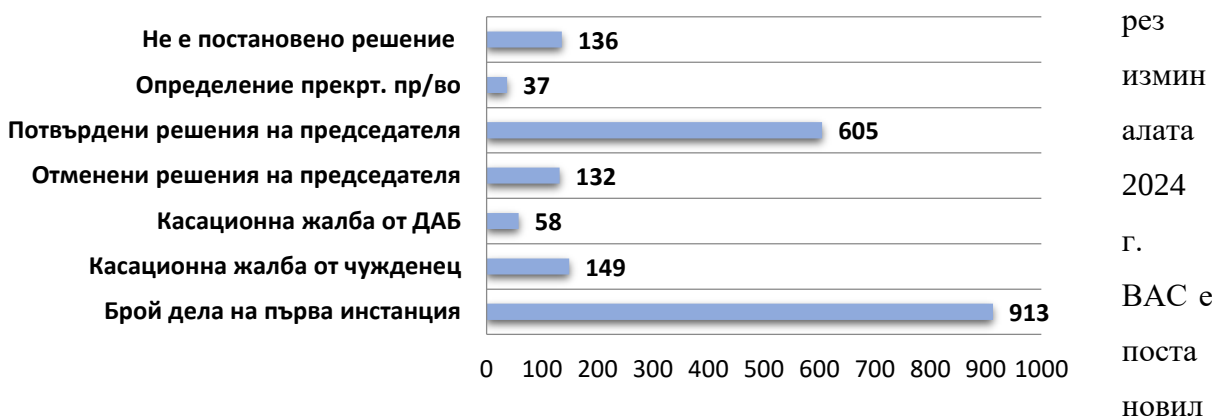
Във връзка с осъществяването на процесуалното представителство, през отчетния период юрисконсултите на ДАБ при МС са се явили на общо 1 084 дела пред първа и втора инстанция, респ. Административен съд по настоящ адрес на търсещите закрила лица и

Върховен административен съд (ВАС). Към 31.12.2024 г. съдилищата в страната са се произнесли с 737 решения, **605 от които (82%) са в полза на ДАБ при МС, а 132 са в полза на чужденеца, обжалвал решението на председателя.** Общо три от обжалваните решения са обявени за нищожни от административните съдилища в страната.

Във връзка със съдебните решения, с които се отменят издадените от председателя на ДАБ при МС индивидуални административни актове, са изготвени и подадени **58** касационни жалби. От страна на Агенцията е изготвена и молба до първоинстанционен съд за отмяна на влязло в сила решение по реда на чл. 239, т. 1 от Административно процесуалния кодекс, предвид настъпили нови обстоятелства от съществено значение на делото.

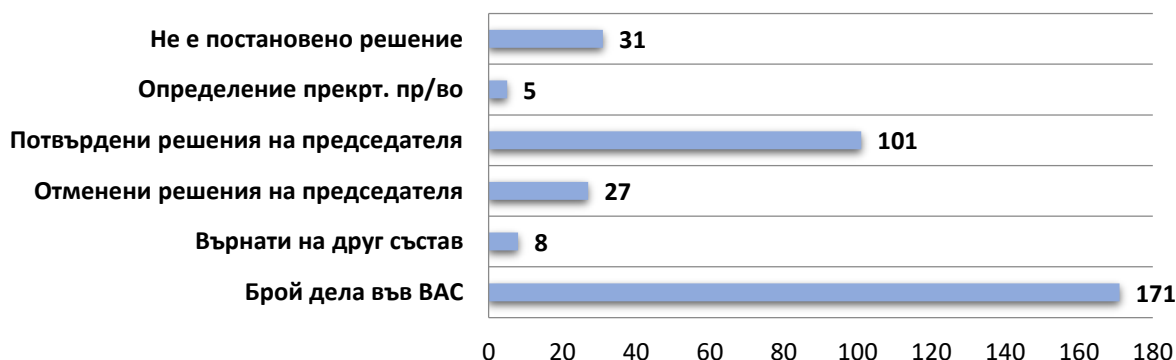
Дела на първа инстанция

П

общо 136 решения, 101 от които са в полза на председателя на ДАБ при МС, а 27 са в полза на чужденеца, като решенията на председателя на ДАБ при МС са окончателно отменени и в тази връзка са изготвени писмени указания към интервюиращия орган. Осем от делата са върнати на първа инстанция за разглеждане от друг съдебен състав и ново произнасяне.

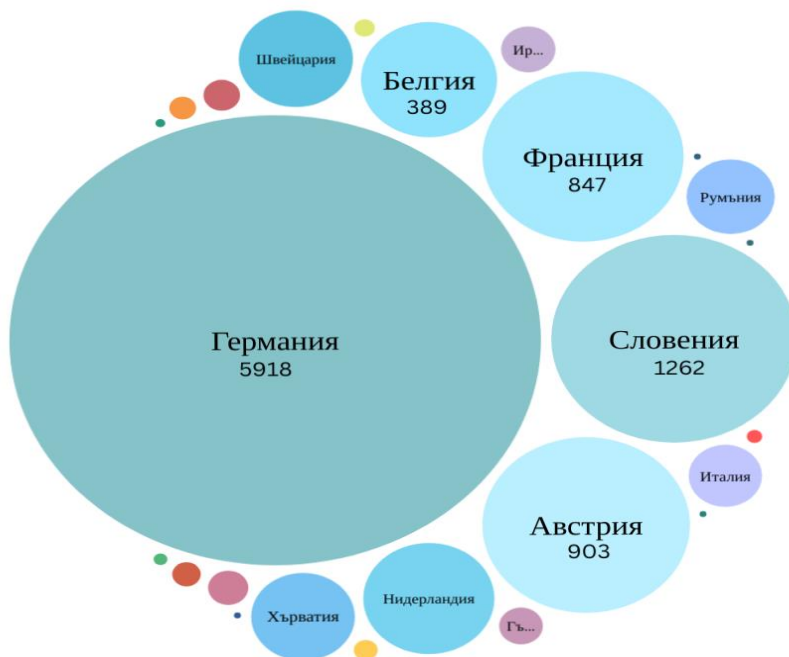
Върховен административен съд

1.4. Прилагане на разпоредбите на Регламент Дъблин

Във връзка с прилагането на Регламент Дъблин III, за периода 01.01.2024 – 31.12.2024 г. са получени общо **15 993** искания за обратно приемане, поемане на отговорност и запитвания за информация – с 27% по-малко в сравнение със същия период за 2023 г.

Постъпили входящи запитвания за 2024 г.

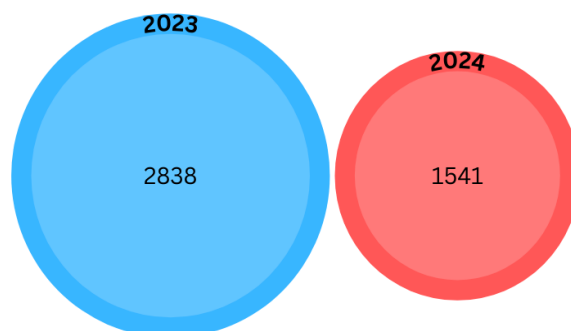

Следва да се отбележи, че 33% от постъпилите искания са за информация, съгласно чл. 34 от Регламента (5300), а не искания за обратно приемане или поемане на отговорност.

За посочения период трите държави, изпратили най-много искания за обратно приемане и поемане на отговорност към Република България, са **Германия (общо 5 918 бр.)**, **Австрия (903 бр.)** като за пръв път втората държава, изпратила най-много запитвания към България е **Словения – 1 262 искания за обратно приемане** основно за граждани на Мароко, чиито молби са отхвърлени като явно неоснователни, но са напуснали териториалните поделения преди влизането в сила на постановените решения.

Получените през годината искания за информация и обратно приемане за непридружени непълнолетни са общо **1541** като от отдел „Дъблин“ е изпратено съгласие за обратното приемане на **78** от тях, тъй като за същите са представени доказателства от изпращащата държава-членка че са пълнолетни.

Получени запитвания за непридружени непълнолетени

За периода септември-декември 2024 г. значително се увеличиха исканията за поемане на отговорност по отношение на лица, които имат издадени визи от дипломатическо представителство на Република България в чужбина. Съгласно разпоредбите на Регламент Дъблин, държавата-членка, която е издала визата и е позволила влизането на чужденец на територията на ЕС е отговорната държава, която да разгледа молбата му за закрила. В тази връзка **общо получените искания, които се основават на издадени визи за Република България през 2024 г. са 336 като само за септември – декември са постъпили 208 от тях.** За лицата обичайно се изпращат съгласие и се предприемат действия по приемането им на територията на Република България.

За отчетния период получените искания за обратно приемане от Република Австрия към Република България са едва 903, докато за 2023 г. получените искания от австрийска страна **са 7 пъти повече** – общо 6 545.

Към края на 2024 г. 99% от всички постъпили и обработени запитвания от другите държави се отговорят в регламентираните срокове. **За 2024 г. от страна на служителите в отдел „Дъблин“ са изпратени общо 10 694 отговора на запитвания за обратно приемане и поемане на отговорност.** Едва за 17 получени искания не са изпратени отговори в законоустановения срок.

Изпратени отговори на получени искания за 2024 г. и 2023 г.

Тъй като за едно лице могат да постъпят запитвания от няколко различни държави, беше извършен преглед на постъпилите запитвания, от който се установи, че **общия брой лица, за които Република България е поела отговорност през 2024 г. (поради липса на отговор или с изричен положителен отговор) е около 4 600.**

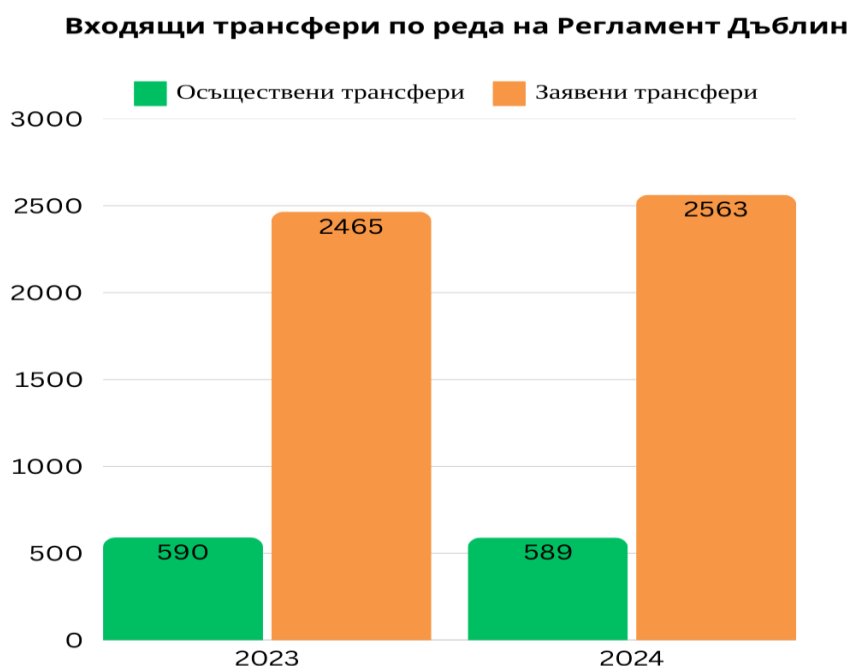
За 2 658 от изпратените положителни отговори са получени известия от държавите-членки, според които прехвърлянето на лицата не може да бъде осъществено в регламентирания шестмесечен срок, тъй като последните са се укрили и са в неизвестност.

За 2024 г. са постъпили общо 5 300 запитвания за информация от държавите членки – с 34% повече в сравнение за същия период на 2023 г. Към края на отчетния период изпратените отговори на искания за информация са 5 270. Отговорите на запитвания за информация спомагат значително за доброто сътрудничество на Република България с останалите държави-членки, тъй като по този начин другата държава може да прецени, че няма основания за изпращане на запитване за обратно приемане (в случаите на непридружени непълнолетни лица или лица с вече предоставена международна закрила).

Тенденцията, отбелязана през 2023 г., че от страна на Федерална Република Германия започват да постъпват и запитвания за информация, след като срокът за прехвърляне към Република България е изтекъл и отговорността за подадената молба за закрила се е прехвърлила към немските власти продължава и през 2024 г. От немските власти се получават и множество запитвания за информация за лица, за които Република България вече не е отговорна тъй като са изтекли сроковете за изпращане на запитване съгласно разпоредбите на Регламент Дъблин. **Общо 4 279 от всички 5 300 постъпили запитвания за информация са получени именно от Федерална Република Германия.**

През 2024 г., както и през 2023 г., продължи увеличението в броя заявени прехвърляния на търсещи закрила лица към Република България от други държави-членки в съответствие с Регламент Дъблин и одобрената от ЕК Пътна карта за осъществяване на трансфери по реда на Регламент Дъблин.

Заявените към 31.12.2024 г. входящи трансфери са общо 2 563, но едва 23% (589) от тях са осъществени и лицата са пристигнали на територията на страната.

Най-много трансфери са заявени от страна на Федерална република Германия – 1619 лица, но само 287 от тях реално са осъществени. Въпреки спекулациите за хиляди бежанци, които ще бъдат върнати от Република Австрия, заявените от австрийска страна трансфери са едва 205, а осъществените - 126. Както беше споменато и в годишния доклад за 2023 г., Виена има затруднения при организирането на прехвърлянията на кандидати за закрила към Република България тъй като в момента, в който чужденците разберат, че могат да бъдат върнати съгласно разпоредбите на Регламент Дъблин, същите се укриват, за да попречат на прехвърлянето в установения срок. Често се случва и лицата да напускат

австрийска територия дори и преди за тях да е изпратено запитване, съгласно разпоредбите на Регламента. При укриването на чужденец, шестмесечния срок за трансфер се удължава допълнително с една година като **от всички 767 положителни отговора, с които Република България се е съгласила да приеме обратно търсещи закрила лица от Република Австрия през 2024 г., укрилите се чужденци са 649.**

Допълнително доказателство в полза на същото предположение е, че **Република Франция също е заявила прехвърляне за общо 263 лица, но реално пристигналите лица са 46.** Преобладаваща част от лицата, за които се заявяват трансфери са граждани на Афганистан и Сирия, но поради вече посоченото обстоятелство, че същите напускат България преди завършване на процедурата им, много малка част от тях реално следва да бъдат предадени на органите на МВР за извеждане от страната. Вместо това, при пристигането им производствата им следва да бъдат възобновени и молбите им да се разгледат по същество, съгласно разпоредбите на ЗУБ. **Общо 62 от прехвърлените чужденци по реда на Регламент Дъблин са предадени на органите на дирекция „Миграция“.**

По отношение на изходящите искания, за 2024 г. са изпратени общо **119 искания за обратно приемане и поемане на отговорност до други държави-членки – 64 искания за обратно приемане за 40 лица и 54 искания за поемане на отговорност за 75 лица.** Общо 38 от изпратените искания са за непридружени непълнолетни и малолетни лица, които имат роднини на територията на друга държава членка. **Най-много запитвания са изпратени до Германия – 46.**

Общо получените отговори по изходящи запитвания през 2024 г. са 124, като това включва и отговори на запитвания от 2023 г. От тези отговори, **33 са положителни, 88 – отрицателни, а на три запитвания не е отговорено в регламентирания срок.** Голяма част от получените отрицателни отговори (32) касаят лица, които са били върнати в страните си на произход и отговорността на запитаната държава-членка е отпаднала съгласно чл. 19 (3) от Регламента. За 13 от отрицателните отговори са изпратени молби за преразглеждане на отказа и запитаната държава-членка е поела отговорността за лицата съгласно разпоредбите на Регламента, с което общия брой на искания, които са приети от други държави-членки за изминалата година достига 49.

Забелязва се положителна тенденция по отношение на изходящите запитвания засягащи случаите на събиране на семейство. Съобразно указанията по Пътната карта за трансфери и следствие на доброто сътрудничество между държавите-членки, случаите се обработват по-бързо без излишни формалности и неоправдани искания за предоставяне на допълнителни доказателства и преводи на документи.

По отношение на прехвърлените лица от страна на Република България за отчетния период, **53 лица са трансферирани към други държави-членки, а едно лице е стигнало до компетентната държава-членка след самоволното му напускане на териториалното поделение на ДАБ при МС.** От всички прехвърлени лица 38 са непридружени непълнолетни. **Общо за 13 търсещи закрила лица предстои организирането на прехвърляне към компетентната държава-членка.**

Във връзка с приложението на Регламент Дъблин, служители на отдел „Дъблин“ са изготвили **111 решения** на решаващ орган като **53 от тях са решения, с които се разрешава прехвърлянето на чужденца в компетентната държава-членка.** Три от решенията на решаващ орган (две решения, с които се разрешава прехвърляне и едно решение за отказ от прехвърляне) са обжалвани пред административния съд. Жалбата срещу решението за отказ от прехвърляне е обявена за просрочена с определение на съда, а другите две жалби са отхвърлени с решения на Административен съд София - град.

Въпреки положените усилия от страна на служителите в отдел „Дъблин“ на ДАБ при МС и спазването на всички срокове и задължения, свързани с прилагането на Регламента, необходимостта от допълнителен човешки ресурс, който да обезпечи дейностите в отдела е силно необходима. Към настоящия момент, отделът се състои от трима експерти, един служител на трудово правоотношение и началник на отдел като предвид множеството нови задължения, които ще бъдат вменени на звената „Дъблин“ с Пакта за миграция и убежище, в Националния план е заложено увеличаване на капацитета на българския отдел „Дъблин“, с оглед спазването на новите срокове и условия, които Република България е длъжна да прилага.

1.5. Временна закрила

С Решение № 54 от 25.01.2024 г. на Министерския съвет на Република България за изменение на Решение № 144 на МС от 10 март 2022 г. за предоставяне на временна закрила на разселени лица от Украйна, срокът на действие на временната закрила в Република България се удължи до 04.03.2025 г., а с Решение № 67 от 1 февруари 2024 г. на същия колективен орган беше утвърден нов образец на регистрационна карта на лице с предоставена временна закрила. След утвърдените решения стартира процес на пререгистрация за временна закрила, чийто краен срок беше 31.03.2024 г. **За периода на пререгистрацията бяха пререгистрирани общо 44 400 чужденци с временна закрила в Република България. Към 31.12.2024 г. лицата с валидни регистрационни карти за временна закрила са общо 79 732.**

През месец май 2024 г. значително зачестиха сигналите от чужденци, на които е предоставена временна закрила в Република България, които срещат трудности при пътуванията и пребиваването си на територията на Европейския съюз, тъй като издаденият им от Република България документ – регистрационна карта на лице с предоставена временна закрила, е документ, който не присъства в списъка с разрешения за пребиваване съгласно чл. 39, т.1, б. „а“ от Регламент (ЕС) № 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници). От страна на украинските граждани се отправяха множество молби до ДАБ при МС регистрационните карти да бъдат включени в горепосочения списък, за да се осигури свободното им придвижване на територията на държавите-членки на Шенгенското пространство.

Установи се, че списъкът с документи, които се изпраща до Европейската комисия се обобщава и публикува като Приложение 22 към Кодекса за шенгенските граници, в който фигурират всички видове документи, които се издават от всички държави-членки на Шенгенското пространство и позволяват пребиваване и свободно придвижване на територията на съответната страна.

ДАБ при МС отправи запитване до компетентните структури да бъдат предприети спешни действия документите на лицата получили временна закрила да бъдат включени в списъка с разрешения за пребиваване по реда на чл. 39 от Кодекса на шенгенските граници. През м. септември 2024 г. в Официалния вестник на ЕС беше публикуван актуализиран списък с разрешенията за пребиваване, в който са включени и регистрационните карти на лица с предоставена временна закрила, които се издават от ДАБ при МС.

През отчетния период Съвета на ЕС прие Решение за изпълнение (ЕС) № 2024/1836 за удължаване на срока на временната закрила до 04.03.2026 г. като от страна на ДАБ при МС се изготви проект на Решение на Министерския съвет за удължаването на срока на временната закрила и на национално ниво. Към края на отчетния период проекторешението е в процедура по съгласуването му по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация, като след изтичане на законоустановения срок на процедурата е официално представено за одобрение от Министерския съвет на Република България.

От страна на ДАБ при МС се извършиха действия и съобразно Плана за действие при временна закрила (Плана), одобрен с решение на Министерския съвет. Съгласно чл. 3 от Плана, ДАБ при МС има задължение да поддържа този план в актуално състояние и готовност за използване.

В тази връзка се извърши обход и оглед на терените, определени по Плана, в резултат на който се установи, че текущото състояние на същите и прилежащия им сграден фонд не

позволява развърщане на ВПЦ в спешен порядък и не могат да осигурят нормални условия за пребиваване на чужденци, търсещи или получили временна закрила, съобразно определените минимални стандарти.

1.6. Териториалните поделения на ДАБ при МС

От месец март 2022 г. до сега, в ТЦ – с. Пъстрогор се изпълняват дейности по сключена Рамка за сътрудничество между Република България и Европейската комисия (ЕК) за превенция на незаконните пристигания и укрепване на граничното управление и управлението на миграцията. Отличното изпълнение на заложените в Рамката дейности, свързани със своевременното разглеждане на молби за международна закрила от граждани на трети страни спомогна значително за пълноправното членство на Република България в Шенген. Към 31.12.2024 г. по Рамката за сътрудничество с ЕК в ТЦ – с. Пъстрогор са регистрирани 1 369 молби за закрила от граждани на Мароко, Ирак, Алжир, Египет и Тунис, проведени са 1 370 интервюта и са издадени 1 376 решения от интервюиращ орган. Въпреки положените усилия от страна на служителите в ТЦ – с. Пъстрогор, за същия период на дирекция „Миграция“ са предадени едва 38 чужденци, чиито молби са били отхвърлени, основно поради самоволното им напускане преди влизане в сила на издадените решения по молбите им за закрила.

По-малкият миграционен натиск на територията на Република България е очевиден и от съотношението на средно настанени лица във всички териториални поделения на ДАБ при МС. Докато през 2023 г. средната запълняемост на центрите е била 58%, то през 2024 г. средния процент настанени лица е 48% като намалението се отчита и за предходните месеци.

За отчетния период в териториалните поделения на ДАБ при МС са приети 11 088 лица– отчита се спад в приема с около 46%. Това позволява на ДАБ при МС да изпълнява задълженията си по осигуряване на подслон на търсещите закрила лица въпреки драстично намаления капацитет за прием. Предвид задълженията, които се вменят с Пакта за миграция и убежище, необходимостта от разкриване на допълнителни центрове за настаняване е все по-наложителна. В съответствие с новото законодателство, държавите-членки следва да осигурят съответните условия и ресурси, за да изпълняват задълженията си по разглеждане на молбите за закрила, скрининг и връщане като подходящи и адекватни условия за прием не са изключение от тях. От страна на ръководството на ДАБ при МС, от 2023 г. до сега са правени множество постъпки и запитвания до администрации за предоставяне на сгради с отпаднала необходимост, които да бъдат пригодени за центрове за настаняване с капацитет от 300 до 500 места, но към настоящия момент такива сгради не са

предоставяни. През първото полугодие на годината ДАБ при МС изпрати запитвания до всички общини на територията на страната с молба за проучване на възможност за предоставяне на такива сгради като се посочиха и условията, на които е необходимо същите да отговарят. Необходимостта от осигуряване на центрове за настаняване е основна част от Плана на Република България за изпълнение на Пакта за миграция и убежище.

Освен значението на разширяването на капацитета на ДАБ при МС на европейско ниво, разкриването на допълнителни териториални поделения би спомогнало значително и за икономическия растеж и трудовата заетост в страната. Допълнителни места за настаняване в населените области водят до набирането на служители, които да са ангажирани пряко с процедурата по предоставяне на международна закрила – регистратори, настанители, интервюиращи органи, юристи, служители на ръководни позиции, служители ангажирани с поддръжката и облагородяването на централите, компании за кетъринг, които да са пряко ангажирани с изхранването на търсещите закрила лица, охрана, социални работници, процесуални представители, които да представляват непридружените малолетни и непълнолетни лица по време на производствата им както и допълнителна ангажираност на съдебната власт на териториите на областите.

Липсата на места за настаняване, които да отговарят на заложените условия и минимални стандарти за прием би довела до недопустимо нарушение на европейското законодателство и недостатъчно добра подготовка по промените, заложили в Пакта за миграция и убежище – обстоятелство, което освен риска за нарушаване правата на търсещите закрила лица, може да се сметне като сериозно основание от страна на Европейската комисия за откриване на процедура по установяване на нарушения срещу Република България. Към настоящия момент от страна на ръководството на ДАБ при МС са предприети всички възможни способи за проучване на възможността за разширяване на капацитета или възвръщане на предходния капацитет след извършване на необходимите ремонти и реновиране на помещенията.

1.7. Работа по позиции на държавата по дела, образувани пред Съда на ЕС

През 2024 г. от ДАБ при МС бяха изготвени проекти на позиции на държавата по висящи пред Съда на ЕС производства, свързани с общата система за убежище в ЕС: Дело С-718/24, образувано по преюдициални запитвания от българска юрисдикция, и съединени дела С-758/24 [Alace] и С-759/24 [Canpelli], образувани по преюдициални запитвания на италианска юрисдикция.

Поставените преюдициални въпроси касаят института „трета сигурна страна“ съгласно Директива 2013/32/ЕС и ангажират председателя на ДАБ при МС като ответник по главното производство пред българския съд и като орган, който провежда политиката в областта на международната закрила в Република България. Поставените от българския съд въпроси разглеждат правната възможност институтът „трета сигурна страна“, относим към производството по недопустимост на молба за международна закрила, да бъде прилаган и в производството за преглед на молбата по същество; доколко този институт може да представлява самостоятелно основание за отхвърляне на молба като неоснователна и по каква методология и по какви критерии се прилага института.

Изработената от ДАП при МС позиция, от името на Република България, се основава на анализ и оценка на приложимите европейски правни норми, съдебната практика и опита от прилагане на националния закон. В позицията обстойно са разгледани правните норми и произхода на института „трета сигурна страна“, методологията и законовите основания, на които този институт се прилага в производството по оценка на молбата за международна закрила, както фактическата основа, породила преюдициалните запитвания.

Съединени дела С-758/24 [Alace] и С-759/24 [Canpelli]

Преюдициалните запитвания на италианската юрисдикция се отнасят до понятието, съдържанието и правната природа на института „сигурни страни на произход“, за което е поискано тълкуване на чл. 36, 37, 38, съображение 42, 46, 48 от Директива 2013/32/ЕС и чл. 47 от Харта на основните права на Европейския съюз. Запитванията разглеждат допустимостта националният законодател да приема списъци със сигурни страни, които да бъдат пряко прилагани със силата на закон и без последваща възможност за преценка от съда на сигурността на държавата на самостоятелно правно основание. Италианската юрисдикция е реферирала също и към процедурата на границата и целта на ускореното производство в контекста на предотвратяване вторичните движения в Общността. По висящото пред Съда на ЕС производство по дела С-758/24 [Alace] и С-759/24 [Canpelli] правителството на Италианската република е отправило молба за встъпване на Република България по повод постановяване на преюдициалното заключение и да изрази съображения в подкрепа на позицията на Италианската република.

По отправената от Италия молба, изработването на позицията на Република България беше възложено на Агенцията чрез дирекция КПМЗ. В проекта на позиция, предложен от дирекцията са обсъдени фактическите обстоятелства, наложили запитванията, политиката на ЕС по отношение функционирането на общата система за убежище и основополагащите принципи за правото на ЕС и системата за убежище. Проведен е и анализ,

както на действащите директиви, така и на разпоредбите на Пакта с фокус към практиката на Съда на ЕС, тълкувателните решения и липсата на тълкуване по отношение на всички релевантни норми от правото на ЕС. Тълкуването на специфичните разпоредби от правото на ЕС, останали извън обхвата на заключенията на Съда на ЕС беше направено в рамките на изготвената позиция.

Проектите на позиции на Столицата по повдигнатите пред Съда на ЕС въпроси по посочените дела, беше разработена от служители на агенцията и внесена в администрацията на Министерския съвет от председателя на ДАБ при МС.

1.8. Участие в анализа на националното законодателство с цел инкорпориране на разпоредбите от Пакта за миграция и убежище

С цел подготовка за инкорпориране на европейските норми във връзка с новоприетия Пакт за миграцията и убежище беше създадена организация както на институционално, така и на национално ниво. На институционално ниво, със заповед на председателя на ДАБ при МС бяха създадени работни групи със самостоятелни задачи за преглед на действащата национална правна рамка и релевантността ѝ да обезпечи прилагането на Пакта.

На национално ниво се създаде Стратегическа работна група „Управление на миграцията и убежището“ към Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция (НСМГУИ). В рамките на стратегическата група са формирани осем експертни междуинституционални работни групи на национално ниво, съобразно приложното поле на регламентите от Пакта и функционалните характеристики на администрациите, които подпомагат съответните органи на изпълнителната власт с правомощия свързани със системата за убежище и миграция. Агенцията участва с представители в работните групи като две от основните експертни групи се председателстват от ДАБ при МС.

Към председателя на ДАБ при МС беше създадена работна група „Правни въпроси“ към Стратегическа работна група „Управление на миграцията и убежището“ към НСМГУИ. Като една от водещите междуведомствени работни групи, фокусът на този форум беше съсредоточен върху изготвянето на нова национална нормативна база в областта на миграцията и убежището, а служители на Агенцията бяха ангажирани със задачи, по задаване на дневния ред и формулиране на концепцията на работа по Пакта. Проведени са няколко работни срещи на групата в периода юли-септември 2024 г.. с цел координиране на работата по законодателните изменения.

Междуинституционалната работна група „Процедури за убежище и прием“, в която са включени експерти от 12 ведомства и структури към водещи министерства и агенции, с които ДАБ при МС си партнира при изпълнение на компетенциите си в областта на международната закрила. Компетенциите и дейността на работната група обхващат

осъществяването на анализ относно изменението и допълнението на националното законодателство в областта на процедурата и приема за международна закрила, както и предложения за процедури и механизми в съответствие с разпоредбите на новия Пакт.

В рамките на дейността на работната група са проведени две срещи с пълния състав, изпратени са указания към съответните институции, които да улеснят „разпознаването“ им в рамките на законодателните актове от Пакта и е поискан принос за подготовка на Националния план за изпълнение на Пакта за миграция и убежище. Въпреки минималното участие от страна на други компетентни институции, представители на ДАБ при МС съставиха и обобщиха мерките и индикаторите по пет от десетте стратегически цели, утвърдени в Плана за изпълнение в Република България на Пакта на Европейския съюз за миграцията и убежището в периода 12 декември 2024 г. - 12 юни 2026 г. Планът беше одобрен от правителството с Решение на Министерския съвет № 883/19.12.2024 г.

Работата на работна група „Процедури за убежище и прием“ продължава с провеждането на двустранни срещи с други компетентни ведомства за по-детайлно и конкретно обсъждане на конкретни разпоредби, касаещи съвместни компетенции относно търсещите закрила граждани на трети страни.

При прегледа на законодателството бяха идентифицирани множество въпроси, които подлежат на уредба с цел да бъде осигурено съответствието с европейската правна уредба. На тази основа беше отчетено, че Законът за нормативните актове, предвижда, когато промените в един нормативен акт са многобройни и важни (каквото безспорно е случая), този нормативен акт да бъде отменен и заменен с друг. Това обстоятелство обоснова решението действащият ЗУБ да бъде заменен от нов закон, който регулира обществените отношения в областта на убежището. Този закон ще има характера на основен референтен акт относно хода и етапите на процедурата, произтичаща от Пакта. Ще обхваща материално правни и процесуални норми, свързани с основните стандарти по приема и ще урежда допълнителни въпроси, включително финансовите механизми, които правят възможно изпълнението на ангажиментите на държавата в общата европейска система за миграция и убежище.

Краткото време за инкорпорирането на разпоредбите от Пакта за миграция и убежище налага предприемането на спешни действия във връзка с актуализиране на законодателството в тази област. Следва да се има предвид, че основна част от тези действия зависят пряко и от Закона за публичните финанси и Закона за държавния бюджет. При извършването на анализи от сформиранията стратегическа работна група, свързани с изготвянето на Националния план за прилагане на Пакта за миграция и убежище, Министерството на финансите информира министъра на вътрешните работи, че по

отношение на финансовото обезпечаване на Националния план на Република България за изпълнение на Пакта на ЕС за миграцията и убежището министерството на финансите предлага във финансовата обосновка към проекта на акт, с който ще бъде одобрен, да бъде записано, че финансирането ще се осъществява за сметка на международни/европейски инструменти/програми и проекти и ще бъде в рамките на одобрените бюджети на ангажираните министерства и ведомства за съответната година. В този смисъл, в писмото беше предложено финансовата обосновка да бъде разработена съобразно изискванията на Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация т.е. без ангажименти за националния бюджет.

Относно това, министерството е обърнало внимание по въпроси, най-вече касаещи ДАБ при МС, свързани с допълнителен човешки ресурс, в т. ч. за откриване на три нови центъра за настаняване и укрепване на капацитета на агенцията във връзка с изпълнението на нови функции, като е преценило тези ангажименти да бъдат реализирани най-вече за сметка на европейски програми и проекти, свързани с миграцията. Предвид задължението на всички държави-членки сами да осигурят необходимия ресурс и капацитет за изпълнение на ангажиментите по Пакта за миграцията и убежището, предложението е неработещо тъй като именно държавата трябва да обезпечи функционирането на системата за убежище.

1.9. Проект на ЗИД на ЗУБ, разработен и съгласуван през 2023 г.

В отчетния доклад за 2023 г. е отбелязано разработването на проект на ЗИД на ЗУБ, който да прецизира отделни норми, произтичащи от действащите директиви, свързани с международната и временната закрила. Така разработеният и съгласуван проект все още не е приет от МС поради отстраняване на бележки от Министерството на финансите, свързани с ресурсите, необходими на някои от ангажираните органи на власт, за да приложат новите разпоредби. Проектът на финансова обосновка към ЗИД на ЗУБ беше връщан три пъти от Министерския съвет, първият път за неправилно попълнено приложение, впоследствие за коригиране на несъответствия и добавяне на информация.

След връщането в изпълнение на указание ДР № 4 07.02. 2019 г. на министъра на финансите, финансовата обосновка беше съгласувана два пъти с Министерство на труда и социалната политика (МТСП) и Министерство на правосъдието (МП) и като резултат подписана от министъра на труда и социалната политика и министъра на правосъдието, в качеството им на първостепенни разпоредители с бюджет, чийто бюджет ще бъде засегнат от изпълнението на проект на акт.

Одобрената от министъра на труда и социалната политика и министъра на правосъдието финансова обосновка получи одобрението от главен секретар на Министерския съвет и беше изпратена за съгласуване до министъра на финансите. Финансовата обосновка се върна неодобрена, тъй като предвид очакваното бюджетно въздействие предложеният акт не е в съответствие с ограниченията по чл.19 и 119, ал. 1 от Закона за публичните финанси, както и че със Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. не са предвидени средства за тази цел. Освен това, липсват достатъчно аргументирани мотиви по отношение на определените допълнително необходими средства по бюджетите на МТСП и МП за 2024 г. Предвид индикативния характер на залегналите във финансовата обосновка средства е посочена евентуална възможност за тяхното осигуряване.

1.10. Проект за дигитализация на производството за международна закрила в ДАБ при МС

Приемането на Република България в Европейския съюз през 2007 г., както и множеството промени, които Европейската система за убежище претърпя през последните години, неминуемо се отразиха и в националното законодателство в областта на международната закрила. С оглед на обстоятелството, че горепосочените събития се случиха след разработването на АИС-„Бежанци“, голяма част от промените, които станаха и задължителен етап от процедурата за международна закрила по реда на ЗУБ, не са включени във функционалностите на системата. Към настоящия момент множество от работните процеси, свързани с провеждане на производството за международна закрила, не са дигитализирани и се извършват ръчно и на хартиени носители. Развитието на технологиите в последните години, както и многократно увеличил се миграционен поток доведе до нарасналата необходимост от изграждане на нова автоматизирана и интегрирана база данни за търсещи и получили международна закрила в Република България лица, която включва всички процеси от процедурата за международна закрила (в т.ч. и процедурата по реда на Регламент (ЕС) № 604/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета – Регламент Дъблин) и чрез която да се осигури възможността за създаване на изцяло електронни досиета на чужденците. Това ще допринесе за постигане на по-бързо обработване на молбите за международна закрила; за по-голяма прозрачност, отчетност и ефективност при администриране на процесите; за по-лесно проследяване на сроковете; за разширяване на възможностите за извличане на обобщени данни.

В допълнение, системата ще позволи не само администриране и документиране на всички стъпки от процедурата за международна закрила, но също така ще осигури възможност на служителите и ръководителите да проследяват/мониторират текущото състояние на случаите, по които работят, както и да анализират и натовареността си и да

приоритизират индивидуалните си работни задачи. Ще се осигури възможност за споделяне на информация, включително чрез препращане, споделяне на записи и изготвяне на статистика, която позволява наблюдение и анализ на тенденциите, като по този начин ще се улеснят стратегическите усилия за насърчаване на последователност при вземането на решения в рамките на процедурата за международна закрила. Ще се постигне и по-голяма устойчивост и точност при планирането и прогнозирането на миграционните потоци.

В концепцията са представени основните модули, които трябва да бъдат включени в електронната база данни, както и дейностите, които последната следва да изпълнява, за да бъдат постигнати гореописаните резултати – в т.ч. регистрация, настаняване, контрол на достъпа от/до териториалните поделения, производство, контрол на качеството, съдебно производство, издаване на документи за самоличност, процедура по Регламент „Дъблин“.

Цялостната дигитализация на процедурата за международна закрила ще се постигне чрез изграждане на нова база данни за регистрация, настаняване и администриране на документите и процесите, свързани с процедурата за международна закрила по реда на ЗУБ. Предвижда се дигиталната база данни да е интегрирана със системите на ЕВРОДАК, ДъблиНет, МВР, ДАНС, ГД ГРАО, НАП, Националното бюро за правна помощ и бюрата по труда в страната и др.

Концепцията беше представена на Комисията, като през м. август 2023 г. ДАБ при МС изпрати искане за получаване на подкрепа по Инструмента на ЕС за техническа подкрепа към Главна дирекция „Реформи“ на ЕК. През м. февруари е получено официално потвърждение, че искането на ДАБ при МС за получаване на подкрепа е одобрено и че проектът ще бъде финансиран от Главна дирекция „Реформи“ на ЕК. Към края на 2024 г. е в ход процедура по избор на изпълнител, на който ще бъде възложено разработването на техническото задание по проекта.

2. Ефективен принос на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет формиране и провеждане на политики в областта на международната закрила в контекста на текущите процеси в Общата европейска система за убежище

2.1. Участие в законодателната дейност на Съвета на Европейския съюз за постигане на балансирана и устойчива национална политика в областта на международната закрила

През юни 2024 г. в ДАБ при МС се инициира процес по отношение изготвяне на оценка на нуждите за бъдещото изпълнение на реквизитите по прилагане на нормативната рамка на Пакта за миграция и убежище. Оценката на нуждите за ДАБ при МС във всички направления по Пакта с предварителни разчети бе представена на МВР като част от националния процес по подготовка.

През м. октомври 2024 г. се подготви проектно предложение от страна на ДАБ при МС за изготвяне на Национална стратегия по прием на лицата, търсещи международна закрила по Инструмента за техническа помощ на ГД „Реформа“. Предложението е предварително включено в Списъка с приоритети, одобрен от Министерски съвет с Решение № 724/24.10.2024 г. Изготвен е анализ за необходимостта от Национална стратегия и са взети предвид изискванията, поставени от ГД „Реформа“ на Европейската комисия.

В рамките на отчетния период е изготвен отговор до Европейската комисия по допълнителни въпроси относно процедура за нарушение 2018/2123. **През октомври 2024 г. процедурата за нарушение беше закрыта.**

2.2. Идентифициране и развитие на възможности със съответните компетентни институции и организации от държави членки на Европейския съюз за позициониране на България като надежден и коректен партньор в рамките на Общата европейска система за убежище. Партньорство и взаимодействие с Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (АЕСОУ).

През 2024 г. ДАБ при МС продължи инициативите в сферата на двустранните отношения с партньорски институции в областта на убежището със страни членки на ЕС.

Служители на ДАБ при МС посетиха германската Федерална служба за миграция и убежище (BAMF) за обмен на опит по теми в областта на убежището: качеството на процедурата за международна закрила; управление на приема и производството за международна закрила; информация за страни на произход.

ДАБ при МС прие делегация на Главния инспекторат за имиграция към Министерството на вътрешните работи на Румъния. По покана на председателя на ДАБ при МС, агенцията беше посетена от румънска делегация, водена от ръководителя на Инспектората, г-н Ливиу Буте. В рамките на проведената среща българската страна представи националната система за предоставяне на убежище, приема на търсещи закрила граждани на трети страни, както и компетенциите и структурата на ДАБ при МС. Бяха обсъдени теми в областта на убежището, като Пакта за миграция и убежище, изготвянето на Националните планове за изпълнение. Отбелязано е, че основното предизвикателство и за двете страни, са кратките срокове, мащаба и недостатъчните ресурси (финансови, материални, човешки) за промените, произтичащи от Пакта за миграция и убежище. Румънските представители имаха възможност да се запознаят на място с дейността и ситуацията в центровете на ДАБ при МС в гр. Харманли и в с. Пъстрогор. За постигане на устойчивост на постигнатите резултати от срещата, румънската страна изрази готовност до края на годината да приеме делегация от ДАБ при МС, чрез което да се продължи линията на поддържане на контакт и укрепване на двустранното сътрудничество.

По силата на Оперативен план 2023 – 2024 г., ДАБ при МС получи оперативна и техническа подкрепа от АЕСОУ.

През 2024 г. АЕСОУ продължи да осигурява устни преводачески услуги чрез преводачи на пълно работно време, разположени в центровете на ДАБ при МС. Дейността по провеждане на процедурата за международна закрила от служители на ДАБ при МС беше подпомогната и с преводи от редки езици чрез видеоконферентна връзка. Във връзка с прилагането на инструкцията за извършването на оценяване на възрастта на кандидатите в центровете на ДАБ при МС от експерти на Държавната агенция за закрила на детето, АЕСОУ взе решение да осигурява преводачески услуги в рамките на процедурата за международна закрила. Екипът на АЕСОУ за координация на мерките за оперативна подкрепа поддържа постоянна комуникация с ръководителите на регистрационно-приемателните центрове относно оперативните нужди, обхвата и начина на предоставяне на услугата от страна на АЕСОУ. Извършват се регулярни посещения с цел обсъждане на актуалната ситуация и ефективността на преводаческите услуги.

По инициатива на АЕСОУ беше проведен семинар относно възможностите за подкрепа от страна на Европейската агенция при разработване на Стратегия за приема на търсещи закрила граждани на трети страни. Бяха представени различни модели на прием в държавите членки, както и препоръки за подход.

В рамките на Оперативния план, през 2024 г., експерт на АЕСОУ по осигуряване на качеството на производството направи анализи на съществуващите практики и предостави на ръководството на ДАБ при МС информация и препоръки относно забелязаните пропуски и силните страни.

В областта на предоставянето на информация, АЕСОУ осигури превод на български език на помощни материали, налични в уебпортала „Да говорим за убежището“ (Let's Speak Asylum). Освен това, въз основа на анализ на практиката в центровете на ДАБ при МС служител на АЕСОУ състави инструкция (сценарий) за беседа (информационна сесия, среща), която може да се използва при предоставянето на първоначална информация. Целта е хармонизиране на практиките в центровете ни с изискванията и стандартите разработвани от АЕСОУ с цел постигане на конвергенция в рамките на Общата европейска система за убежище.

Служител на ДАБ при МС взе участие в мисия на АЕСОУ за оказване на оперативна подкрепа. Експертът на агенцията беше част от екипа за подкрепа на АЕСОУ в гр. Констанца, Румъния. Той е изпълнявал задачи по регистрация на лица, кандидати за временна закрила. Европейската агенция оценява положително участието и приноса на ДАБ при МС.

През април 2024 г. председателят на ДАБ при МС и служители взеха участие в IV-та годишна среща на представителите от институциите за прием, организирана от АЕСОУ. Дискутирани са на високо равнище с всички страни членки промените в Директивата за прием, част от Пакта за миграция и убежище.

В края на месец май 2024 г. експерт от ДАБ при МС в качеството му на контактна точка към мрежата за прием към АЕСОУ, участва в Брюксел в две събития, организирани в областта на приема - конференция на тема „Модел за мултипартньорство в контекста на приема на лицата, търсещи международна закрила“, организирана от Федералната агенция по прием на лицата, търсещи международна закрила в Белгия (FEDASIL) в рамките на Белгийското председателство на Съвета на ЕС и в работна среща на националните контактни точки по прием към Мрежата от институциите по приема към АЕСОУ.

Служител на Агенцията е контактна точка в мрежата за уязвимост към АЕСОУ и предоставя изисканата информация и становища по актуалните документи, изготвяни от сектор „Прием и уязвимости“ с приоритет въвеждане на Стандарти за уязвимост и Стандарти за прием, приети през м. май 2024 г.

През 2024 г. в рамките на оперативната и техническа подкрепа от АЕСОУ се проведе семинар със служителите на ДАБ при МС на тема: „Национална стратегия за прием“. Продължава наблюдението на дейността за предоставяне на информация в един от центровете на ДАБ при МС за картографиране на работните процеси и наличните информационни материали. Целта е изготвянето на препоръки във връзка с евентуални пропуски в процеса на предоставяне на информация в регистрационно-приемателните центрове на ДАБ при МС.

Беше организирано и осъществено и участието експерти на ДАБ при МС в „Годишна среща на мрежата по прием“ и „Обща съвместна среща на три мрежи на АЕСОУ – по прием, уязвимости и процедури за закрила“.

В началото на месец ноември 2024 г., експерт, който е национална точка за контакт между ДАБ и АЕСОУ, участва в среща на националните точки за контакт на тема „Оперативна и техническа помощ“ (ОТА – NCP), 6-8 ноември 2024 г. в гр. Букурещ, Румъния.

Експерти на АЕСОУ реализираха посещения в териториалните поделения на агенцията с цел идентифициране на предизвикателствата и възможностите при процесите на прием и предоставяне на информация. В отдел „Дъблин“ има дългосрочно командировани служители на АЕСОУ, които съдействат на служителите на ДАБ при МС за изпълнение на задачите по прилагане на европейските регламенти.

След отправено искане на председателя на ДАБ при МС към АЕСОУ за удължаване на подкрепата, през ноември 2024 г. е подписан нов Оперативен план,

който ще бъде в сила до края на 2026 г. Съгласно този план Агенцията ще продължи да получава съдействие за повишаване на качеството при разглеждане на молбите за международна закрила, както и за приема и настаняването на лицата, търсещи закрила. Подпомагането по целия спектър от дейности в посочените области ще бъде разширено, включително чрез осигуряване на експерти по предоставяне на информация, регистратори, експерти по прилагане на Дъблинския регламент, социални експерти, както и културни медиатори.

През м. юли 2024 г. беше подписано Рамково споразумение с АЕСОУ за участие в пилотно проучване на тема „Анализ на ефективността и ефикасността в управлението на капацитета за прием“. В проучването участват също Белгия, Нидерландия, Чехия и Норвегия.

През м. септември 2024 г. служители участваха във въвеждащия семинар с всички държави, участващи в пилотното проучване. В процеса на подготовка на проучването е изготвен доклад и е планирана методология с матрицата за събиране на данните, необходими за анализ на системата за прием в страната, ретро активно за 10 годишен период. Целта на проучването е да се изготви оценка за ефективността на различните системи за прием на лицата, търсещи международна закрила – системи с постоянен капацитет за прием и системите с гъвкаво управление на системата за прием.

Служител от дирекцията участва регулярно в организираните работни срещи на Националните контактни точки по прием към Мрежата на АЕСОУ, представя становища по изготвените от АЕСОУ задължителни документи – информационни материали по чл.5 от Приемателната директива, План за извънредни ситуации по чл. 32 от Приемателната директива; Указания за алтернативи на задържането съгл. чл. 5 от Регламент (ЕС) 2024/1349 на ЕП и на Съвета от 14 май 2024 година за установяване на процедура на границата за връщане и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1148 (Регламент за гранична процедура).

В периода март – април 2024 г. ДАБ при МС оказва необходимото съдействие на Министерство на труда и социалната политика при изготвяне на анализ на данните и предоставяне на информация, свързана с националната политика и система за международна закрила в страната. Служителите на ДАБ при МС участваха в изготвянето на доклада на Организацията за Икономическо Сътрудничество и Развитие (ОИСР) за прегледа на пазара на труда, социалните и миграционните политики в България, в частта, свързана с предварителната адаптация и интеграция на лицата, търсещи международна закрила в България.

2.3. Подпомагане на високото качество на процедурата за международна закрила и постановяването на аргументирани и безпристрастни решения по молбите за закрила, съгласно изискванията в европейското законодателство и в ЗУБ.

Дейността на направление „Информация за страни на произход“ (ИСП), като един от съществени елементи на процедурата за международна закрила и през 2024 г. беше насочена към изпълнението на задачата за подпомагане на високото качество на горепосочената процедура.

Основен продукт на направление ИСП са справките с информация за страни на произход на кандидати за закрила, а основните потребители на въпросните справки са интервюиращи органи и юрисконсулти на ДАБ при МС, Администрацията на Президента, ОДМВР (Видин, Хасково) и потенциално други държавни институции.

Качественото изпълнение на вменените на направление ИСП дейности е обвързано и следва да спомогне за постигане на ефективността и за поддържане на качеството на производството за международна закрила.

Общият брой изготвени справки за периода 01.01.2024 – 31.12.2024 г. са 257 , от които 122 за съда, 116 по заявка на интервюиращи органи, 3 за администрацията на Президента, 15 за ОДМВР-Хасково и 1 по заявка на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС). Респективно за същия период на 2023 г. са били 290, от които 147 за съда, 119 по заявка на интервюиращи органи, 7 за Администрацията на президента и 17 за ОДМВР-Хасково. Тенденцията е на запазване на близки стойности.

Общият брой държави, за които са били изготвени справки са 25 (2023 г. са 27); Топ 5 държави, за които са изготвяни справки, включва Сирия, Ирак, Русия, Афганистан и Турция, а Иран остава на шесто място. През изминалата година продължава устойчивата тенденция в броя на запитванията за Палестина (Ивицата Газа) и Ливан, а заявките за четирите северноафрикански държави (Мароко, Алжир, Тунис и Египет) остават константна величина.

През месец февруари служител от направление ИСП взе участие в стаж за обмяна на опит и запознаване с дейността на специализирани отдели (най-вече ИСП) в германската Федерална служба за миграция и бежанци (BAMF).

Отново през месец февруари в Пловдив и Стара Загора служител от направление ИСП проведе обучения по темите „Оценка на доказателствата в процедурата за закрила“, „Техники на интервюиране“ и „Конфликтни региони в света“.

На обучението присъстваха юрисконсулти и служители от дирекция КПМЗ, служители (интервюисти, юристи и началници на отдели) от всички териториални поделения на ДАБ при МС, външни експерти от МВР (дирекция „Миграция“ и Главна дирекция „Гранична полиция“) и представители на неправителствения сектор.

През месец април служител от направление ИСП участва в международна конференция, проведена в Букурещ, Румъния, и имаща за цел диалог в сферата на между секторното сътрудничество, споделяне на оперативни аспекти, оценка на потребностите и обмяна на опит сред страните – партньори на Румъния. Участие в конференцията взеха

представители на Румъния, Молдова, Гърция, Сърбия и България, както и експерти от Агенцията на Европейския съюз за убежището (АЕСОУ), Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Фронтекс) и представителството на Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) в Румъния.

Взето е участие и в първа среща на Контактния комитет по Процедурния регламент (Регламент (ЕС) 2024/1348), организирана от Европейската комисия и проведена в Брюксел, Кралство Белгия. В срещата присъстват представители на всички държави на ЕС, а дискусиите се фокусират в четири конкретни направления: Правни консултации, помощ и представителство; Определяне (оценка) на възрастта; Последващи молби; Гранична процедура.

В началото на август служител от направление ИСП проведе обучение във връзка с актуалната (към онзи момент) обществено-политическа обстановка в Сирия, като най-важна, поне от статистическа гледна точка, страна на произход.

На обучението присъстваха служители както следва: РПЦ-София – 25 души, РПЦ-Харманли – 11 души, ТЦ-Пъстрогор – 9 души, РПЦ-Баня – 5 души.

През месец служител от направление ИСП взе участие в работна визита в Хага, Нидерландия, озаглавена „Иновативни решения“ и посветена на платформите CELIA (Common European Language Indication and Analysis) и Document Information System for Civil Status (DISCS). Първата от посочените системи представлява инструмент за оценка на езика, чието правилно използване може значително да увеличи възможността за определяне на гражданството на кандидат за закрила само по използвания от последния диалект. DISCS най-общо представлява уеб-базирана система, която позволява установяване на фалшиви и/или подправени документи.

Сътрудничество с международни и неправителствени организации.

ДАБ при МС организира провеждането на ежемесечните координационни срещи с представители на ВКБООН, Международната организация по миграция, Българския Червен кръст и други организации. Срещите дават възможност за открит и откровен диалог и разглеждане на широк набор от актуални въпроси, свързани с международната закрила.

2.4. Ефективен принос при осъществяване на доброволна солидарност от страна на Република България като участник в Общата европейска система за убежище.

Презаселване

ДАБ при МС координира изпълнението на механизма по презаселване в Република България, осъществява необходимата комуникация с Върховния комисар на ООН за бежанците – Турция, с центъра в Истанбул на АЕСОУ за подкрепа на държавите членки по

презаселването, както и с националните партньори - Министерството на външните работи, МВР, ДАНС и други.

ДАБ при МС извършва презаселване на граждани на трети държави или лица без гражданство в Република България с годишна квота от 50 човека, в изпълнение на Решение на Министерския съвет (РМС№ 719/ 5.10.2022 г.). Дейността е се изпълнява с финансиране по Европейския фонд „Убежище, миграция и интеграция“, Годишна програма 2021-2027 г. Лицата, подлежащи на презаселване трябва да отговарят на критерия „сирийски бежанци в региона и по-конкретно от Република Турция“. Поради необходимостта от посочване на актуални нормативните актове, на които се основава изпълнението на дейността, беше инициирано изменение на *Рамката на Националния механизъм за изпълнение на ангажиментите на Република България по презаселване*, одобрено с Решение на Министерския съвет № 85 от 7 февруари 2024 г.

След направена заявка от ДАБ при МС, ВКБООН Турция представи предложения за презаселване. Финансирането на дейността е 100% от ФУМИ. ДАБ при МС е конкретен бенефициер по процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Изготвеното за целта проектно предложение беше одобрено от Отговорния орган в лицето на МВР – Дирекция „Международни проекти“. Сключен е договор за безвъзмездна финансова помощ между дирекция „Международна проекти“ на МВР и ДАБ при МС съгласно Рамката на Националния механизъм за изпълнение на ангажиментите на Република България по презаселване. Мисиите по презаселване са изпълнени през втората половина на 2024 г.

През месец ноември 2024 г. екип по подбор, сформиран от служители на ДАНС и ДАБ при МС са командировани в гр. Анкара за изпълнение на мисия за провеждане на интервюта и предоставяне на информация за Република България като приемаща страна по презаселване на предложените от ВКБООН - Турция граждани на трети страни. След месец в периода от 16 до 19 декември 2024 г. петима служители на ДАБ при МС командировани в Истанбул оказах съдействие и придружаване на одобрените кандидати за презаселване в Република България. **На 19 декември 2024 г. в страната пристигнаха две семейства, общо 11 сирийски граждани. Настанени са в териториално поделение на ДАБ при МС.** За тях се провежда процедура по предоставяне на международна закрила.

Механизъм за доброволно преместване

Преместването е пример за конкретна солидарност между държавите от ЕС в областта на управлението на миграцията. Чрез премествания кандидати за международна закрила се прехвърлят обикновено от първата им страна на влизане в ЕС, в друга европейска държава.

Република България участва в дейности по презаселване от 2015 г. Последното решение на Министерския съвет относно презаселването е решение № 690 от 10.10.2024 г. С него е одобрено участието на Република България в кампании на Европейската комисия по доброволно преместване на граждани на трети държави, търсещи или получили международна закрила, от държави под миграционен натиск с подкрепата на фонд „Убежище, миграция и интеграция“. **Решено е през 2024 г. да бъдат преместени 25 граждани на трети страни, а през 2025 г. – 100.**

През 2022 г. Република България подписва Декларацията за солидарност, предложена от Френското председателство, която установи създаването на Механизъм за доброволна солидарност с цел „да предостави конкретен отговор на миграционните трудности на средиземноморските държави членки“ чрез преместване на търсещи убежище и бежанци или чрез финансови вноски. По тази схема за доброволно преместване от петте държави членки (Кипър, Гърция, Малта, Италия, Испания) **Република България пое ангажимент да премести и 179 лица, търсещи международна закрила.** В изпълнение на одобрена работна процедура експерти на ДАБ при МС изпращаха заявки до Република Кипър за преместване на кандидати за международна закрила, сирийски граждани. **До срока на допустимост на разходите в нашата страна са пристигнали 100 лица от Кипър.** Финансирането на дейностите по доброволното преместване до 30 юни 2024 г. се осигуряваше от ФУМИ 2014 - 2020 г. по силата на сключено споразумение между ДАБ при МС и МВР, дирекция „Международни проекти“ в качеството ѝ на отговорен орган за ФУМИ 2014 -2020.

Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ 2021–2027 регламентира различна процедура за изпълнение на дейностите по доброволно преместване/релокация. Управляващият орган за ФУМИ публикува покана за процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на дейностите по преместване на 18 декември 2024 г.

За координиране работата по доброволното преместване на европейско ниво беше създадена платформа за солидарност „Пакт“. Представители на Република България в платформата са служител от МВР в Постоянното представителство на Република България към ЕС и експерт от ДАБ при МС. Европейската комисия организира месечни срещи на служителите, ангажирани с изпълнението на механизма. Експерт от Агенцията участва в срещите на платформата и координира дейността по преместване.

3. Пълно финансово обезпечаване на потребностите на структурите в състава на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет с бюджетни средства и средства по програми на Европейския съюз. Повишаване на ефективността и ефикасността при управлението на предоставените средства. Осъществяване на строг контрол при разходването им.

Съгласно утвърдения бюджет на ДАБ при МС за 2024 г. потребностите на структурите в състава на Агенцията финансирани с бюджетни средства бяха обезпечени финансово. По отношение на финансовото обезпечаване и осигуряване на условия за прием на чуждестранни лица подали молби за временна и международна закрила, както и необходимостта от наемането на допълнителен персонал се осигурява по линия на Фонд „Убежище, миграция и интеграция“. До възстановяване на финансовите средства, изразходени за извършени дейности по осигуряване на условия за прием на настанените в териториалните поделения на ДАБ при МС чуждестранни лица, Агенцията се разплащаше с доставчиците на тези услуги с известно закъснение, като средствата бяха авансово плащани от бюджета, като след верифициране на тези разходи, авансово изразходените бюджетни средства биваха възстановявани.

Утвърденият бюджет на ДАБ при МС за 2024 г. е в размер на 12 966 701 лв., като 8 986 848 лв. са утвърдените разходи за персонал; за издръжка и данъци и такси – 3 516 206 лв.; капиталови разходи в размер на 63 647 лв. и текущи трансфери и помощи за домакинства: 400 000 лв. Изпълнението на утвърдения бюджет на ДАБ при МС към 31.12.2024 г. е в размер на 11 808 255 лв. или 92 %. Основна причина за това изпълнение са получаване на 2 486 052 лв. верифицирани разходи, авансово изплатени със средства от бюджета в началото на месец декември и закъснения при подаване на отчетни документи от съответните структурни единици на ДАБ.

През 2024 г. бяха актуализирани възнагражденията на всички служители в ДАБ при МС в изпълнение на ПМС № 79/2024 г. с цел преодоляване на диспропорции във възнагражденията на персонала в бюджетните организации. **Сумата, която беше заложена в увеличение на бюджета на ДАБ при МС беше в размер на 808 904 лева. В рамките на тези средства бяха актуализирани възнагражденията на служителите спазвайки се разпоредбите на отнасящата се нормативната база.**

През 2024 г. ДАБ при МС управлява и координира пет проекта, два от които успешно приключиха през април 2024 г., а изпълнението на останалите три продължава.

През 2024 г. ДАБ при МС кандидатства с две проектни предложения по ФУМИ и се включи като партньор в един проект по Норвежки финансов механизъм, с бенефициер Норвежката дирекция по миграция (UDI).

През април 2024 г. приключи изпълнението на проект „Подобряване на условията за настаняване и осигуряване на социални дейности за лица настанени в центровете на ДАБ при МС“, финансиран по Норвежки финансов механизъм (НФМ). Подадено, одобрено и изплатено е искането за окончателно плащане по проекта.

През април 2024 г. приключи изпълнението на проект „Повишаване на административния капацитет на компетентните органи в областта на убежището и

миграцията“, финансиран по НФМ. Проектът е с главен бенефициер ДАБ при МС и се изпълняваше съвместно с главна дирекция „Гранична полиция“, дирекция „Миграция“ на МВР, Националното бюро за правна помощ и Имиграционната служба към Националната полиция на Кралство Норвегия. В рамките му се проведеха серия от обучения за повишаване на административния капацитет на партньорите, както и дейности, насочени към подобряване на условията за работа. През 2023 г. бе направено изменение на договора, добавящо нови дейности – ремонти и допълнителни обучения, както и удължаване на срока на действие на проекта. Подадено е искане за окончателно плащане, като се очаква решение за верификация от страна на дирекция „Международни проекти“ на МВР.

Продължава изпълнението на проект „Оперативна подкрепа чрез наемане на допълнителен персонал и текуща поддръжка в ДАБ при МС“, финансиран по ФУМИ 2021-2027 г. В рамките на проекта се изпълняват дейности по наемане на допълнителен персонал на 100 щатни бройки и текуща поддръжка и ремонти в регистрационно-приемателните центрове на Агенцията. По проекта са подадени авансово искане за плащане и четири междинни искания за плащания.

Продължава изпълнението на проект „Осигуряване на условия за прием и настаняване в центровете на ДАБ при МС“. В рамките на проекта се изпълняват дейности по доставка на готова храна за центровете на ДАБ при МС, осигуряване на охранителни услуги и покриване на режимни разходи. По проекта са подадени авансово искане за плащане и четири междинни искания за плащания.

В рамките на ФУМИ, програмен период 2021-2027 г., ДАБ при МС кандидатства по Процедура № 4, Специфична цел 4 „Солидарност“ с проектно предложение „Ефективно презаселване на граждани на трети страни на територията на Република България-2“. Проектното предложение е одобрено и на 16.09.2024 г. е сключен договор за БФП.

ДАБ при МС изготви идеен проект в рамките на Специфично действие „Подкрепа за държавите членки под миграционен натиск – непридружени малолетни и непълнолетни лица“. През месец септември 2023 г. е представен на ДМП към МВР - Управляващия орган по фонд „Убежище, миграция и интеграция“. **Идейният проект на обща стойност 26 132 610,30 лв. /12.7 млн. евро/ е одобрен от Европейската комисия. На база на одобрения идеен проект в определеният срок 12.08.2024 г. е подадено проектно предложение с наименование „Създаване на алтернативни социални услуги за непридружени деца-бежанци в България“ по Процедура № 3 „Специфична цел 1 „Обща Европейска система за убежище“ и Специфична цел 2 „Законна миграция и интеграция“. Това е първият мащабен за страната проект, насочен към предоставяне на комплексни социални услуги за непридружени малолетни и непълнолетни лица, които търсят международна закрила в България. Предвидени са дейности по извеждане**

на децата от центровете на ДАБ при МС към нови специализирани социални услуги, които да предоставят индивидуална грижа съобразно най-добрия интерес на детето.

Проектът е за период от 48 месеца и ще се ръководи от ДАБ при МС в партньорство с Международна организация по миграция, УНИЦЕФ България и 4 общински администрации – Бургас, Малко Търново, Ивайловград, Тунджа.

Към края на отчетния период подаденото проектно предложение е в етап на оценка от ДМП към МВР - Управляващия орган по фонд „Убежище, миграция и интеграция“.

В рамките на Фонда за двустранни отношения по НФМ 2014-2021, ДАБ при МС участва като партньор в проект „Изследване на системата на устни преводи в областта на убежището и миграцията в България, разработване на концепция за тематично проектно предложение за бъдещо финансиране“. Бенефициер по проекта е Норвежката дирекция по миграция (UDI), проекта се изпълнява съвместно с Главна дирекция „Гранична полиция“ при МВР и дирекция „Миграция“ при МВР.

4. Управление и развитие на човешките ресурси на основата на ефективен подбор, оценка, стимулиране и обучение на персонала.

Човешкият ресурс е основен фактор, чрез който ДАБ при МС може да постигне своята визия и да изпълни мисията си. Професионалните стандарти, както и непрекъснато развитие и усъвършенстване на своите политики, практики и процедури, включително в областта на човешките ресурси е фундаментален приоритет.

С Постановление № 381 от 6 ноември 2024 г. на Министерски съвет Устройствения правилник на ДАБ при МС е изменен и допълнен. Дирекция „Финансово-счетоводни дейност“ е заличена, а дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ е изменена в дирекция „Финансово-счетоводни дейност, управление на собствеността и обществени поръчки“.

Общата численост на персонала в ДАБ при МС и териториалните поделения е 395 щ. бр. От направения анализ е видно, че средната заетост за 2024 г. е 331 щ. бр., респективно за същия отчетен период на 2023 г. заетостта е 350 щ.бр.

За отчетния периода са назначени 197 служители, от които 53 по реда на Закона за държавния служител. При спазване на чл. 10д от ЗДСл, след конкурс – 16 служителя (за 2023 г. 24 служителя), по заместване по чл. 15 от ЗДСл – 10 служителя (за 2023 г. са 12), назначени по реда на чл. 81а от ЗДСл – 2 служителя (за 2023 г. са 2 служителя) и 144 служителя по реда на Кодекса на труда (КТ). За същия период през 2023 г. са назначени 178 служители, наблюдава се ръст на назначенията с 9,6%. По ЗДСл се отчита процентното повишение с 17% на възникналите служебни правоотношения (за 2023 г. са били 44

служителите назначени по ЗДСл). Респективно през 2023 г. по реда на Кодекса на труда са назначени 134 служители.

Прекратените трудови и служебни правоотношения за 2024 г. са общо 201, от които 57 по ЗДСл и 144 по КТ. През 2023 г. за същия период са напуснали 96 служители, това е с **109% повишение на напусналите. Наблюдава се повишаваща тенденция на напусналите служители по служебно правоотношение с 26,7% (2023 г. са 45), а по трудово правоотношение са били 51, което е с 64,6% ръст сравнение с 2023 г.**

Тенденцията на притеснително висок процент на текучество се наблюдава и през 2024 г., като надвишава 10%. Влиянието на текучеството върху администрацията води до загуба на институционална памет. Когато напускат дългогодишни служители, се губи натрупаното знание и опит. **Основните причини за голямото текучество са свързани с ниските възнаграждения спрямо други администрации и частния сектор.** Управлението на възнагражденията оказва решаващо влияние за привличане, задържане и мотивиране на служителите. Човешките ресурси създават добавена стойност, когато са мотивирани и ангажирани с целите на администрацията. Ръководството на ДАБ при МС продължава да се стреми да създава благоприятни условия и да привлича кадри с необходимата експертиза за постигане на добри бъдещи резултати.

През отчетния период са обявени 30 конкурса за 31 места. За сравнение - предходната календарна година са били обявени 38 конкурса за 42 места.

Продължава практиката за кариерно развитие на служители. На база предложения, се прави анализ на временно свободните длъжности и се изготвят становища и писма за заемането им чрез конкурентен подбор или израстване на място в кариерата. За отчетния период по чл. 82, ал. 3 от ЗДСл са повишени в длъжност 16 служителя (през 2023 г. повишените са 2) , 6 служителя заемат длъжност по реда на чл. 82а от ЗДСл (за срок до 4 години), като през 2023 г. са били седем. През 2024 г. 33^{-ма} служители са повишени в ранг.

5. Устойчиво поддържане на качеството на условията за прием и настаняване в териториалните поделения на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет съгласно приложимите международни стандарти

През отчетния период ДАБ при МС е изпълнявала ежедневно дейности по осигуряване по-добри условия за търсещи закрила настанени в териториалните поделения на агенцията, по отношение на битови нужди, предоставяне на психологическа помощ, социално посредничество, дейности по адаптация и предоставяне на социална подкрепа и осигуряване на двупосочни преводачески услуги на лица, търсещи международна закрила, поддръжка на

сградния фонд, режимни, охрана на реда. които се осигуряват чрез средства от държавния бюджет и чрез проекти, финансирани от ЕС по Фонд “Убежище, миграция и интеграция”.

През 2024 г. от планирани 27 обществени поръчки не са проведени 9 обществени поръчки за строителство поради неосигурено финансиране и 3 поръчки поради липса на сключени рамкови споразумения от Централния орган за покупки.

Извън план-графика са проведени 2 обществени поръчки, а други две (за осигуряване на електронни съобщителни услуги чрез мобилни и фиксирани мрежи) стартират през януари 2024 г. В съответствие с План-графика на предвидените за провеждане ОП за 2024 г. през м. март бе заложено да стартира ОП за осъществяване на невъоръжена охрана на териториалните поделения. Междувременно бе приет Закон за допълнение на Закона за МВР (обн. ДВ 33/12.04.2024 г.), който задължава МВР да поеме охраната на териториалните поделения и се взе решение да не се стартира ОП за охрана, тъй като действащите договори са със срок на действие до 21.11.2024 г. , 31.12.2024 и 31. 01.2025 г. Промяната на законовия текст няма отлагателно действие. Изготвено е писмо до МВР за указване на датата, от която ще започне изпълнението на вмененото му законово задължение. Отговор е получен едва през м. септември 2024 г., съгласно който МВР няма възможност за осигуряване охраната на териториалните поделения преди м. октомври 2025 г. В спешен порядък е стартирана обществена поръчка. Назначената оценителна комисия работи усилено и на 06.12. 2024 г. са издадени решения за определяне на изпълнители по 7-те обособени позиции. Шест от решенията определяне на изпълнители за охрана на териториалните поделения се обжалват пред Комисия за защита на конкуренцията. Изготвени са становища по общо 9 жалби. По не обжалваната обособена позиция 1 е сключен договор за охрана на административната сграда на ДАБ при МС.

Сключени са 18 договора по обявени и проведени обществени поръчки през 2024 г. и 12 договора по обществени поръчки, обявени и проведени през 2023 г. Сключени са 21 допълнителни споразумения към действащи договори (в т.ч. за реализиране на предвидени опции; за промяна на лица за организация и контрол; за индексация на договорите за охрана и др.). По реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП чрез директно възлагане през 2024 г. са сключени 37 договора.

6. Повишаване качеството на социална подкрепа и здравни грижи и подобряване на процеса на културна и социална адаптация на търсещите международна закрила чужденци, настанени в териториалните поделения на ДАБ при МС.

6.1. Идентификация и оценка на потребностите на лица, принадлежащи към уязвима група

През 2024 г. експертите по социални дейности в ДАБ при МС осъществяват дейности, подпомагащи процеса на социална адаптация и културна ориентация, достъпа до права и

услуги на търсещите международна закрила чужденци, като продължиха добрата практика, да прилагат индивидуален подход в работата си. От уязвимите лица и лицата със специални потребности най-голяма е групата на непридружените деца. За периода в ДАБ при МС са регистрирани **2601** непридружени деца, търсещи международна закрила, за 2023 г. са били **3843**. Придружените са **1420** респективно за 2023 г. са 1877 .

Лицата с други уязвимости, настанени в териториалните поделения през 2024 г. са както следва: Възрастни хора – 5 (2023 г. са 20); Самотни родители – 35 (2023 г. са 130); Бременни жени – 5 (за 2023 г. са 34); Лица с хронични или други тежки здравословни заболявания – 26 (за 2023 г. 147); Лица с увреждания – 13 (за 2023 г. са 54); Лица с психични разстройства – 55 (за 2023 г. са 31); ЛГБТИ – 5 (за 2023 г. са 6).

За идентифициране на уязвими лица и лица със специални потребности служителите работят с утвърдените инструменти - идентификация и оценка на нуждите, план за подкрепа, социална консултация. В работата се ползват насоките на Инструмента на АЕСУ за определяне на лица със специални потребности, прилага се индивидуален подход и се провеждат социални интервюта и консултации.

6.2. Прилагане на индивидуален подход и полагане специални грижи за непридружените деца търсещи международна закрила, с цел защита правата и висшите им интереси

Прилагането на индивидуален подход и полагане специални грижи за непридружените деца, с оглед най-добрия интерес на детето, е водещ принцип на работа при изпълнение на функционалните компетентности и конкретни задачи от експертите отговарящи за процеса.

Във всички териториални поделения се ползват ефективни инструменти за работа с непридружени деца и придружени деца в риск - Формуляри за Бърза оценка на най-добрия интерес на детето и Пълна оценка, Ръководство за оценка на риска, след които, при установена необходимост, следва план за насочване към медицински услуги, специализирана психологическа подкрепа; правни услуги; издирване на семейството, възстановяване на връзката със семейството; събиране на семейството; алтернативна грижа; образование, материална подкрепа и др.

За отчетния период са извършени: идентификация и оценка на нуждите на 1054 лица (за 2023 г. са 891); бързи оценки на най-добрия интерес на детето 1623 (за 2023 г. са 2056); пълни оценки на най-добрия интерес на детето 18 (за 2023 г. са 34).

Съгласно заповед на председателя на ДАБ при МС и заповед на председателя на ДАЗД, в сила от 01.03.2024 г. е утвърдена и се прилага „Инструкция за реда и условията за оценка на възраст“. Със заповед на председателя на ДАЗД са определени служители, които извършват оценка на дете, за което има съмнение за възрастта му.

През 2024 г. са проведени общо 37 броя оценки на деца, както следва:

Проведени експертизи	Общ брой за 2024 г.
Немедицински експертизи	3 броя
Медицински експертизи	34 броя

Брой на експертните заключения, които посочват детето като възрастен

Проведени експертизи	Общ брой за 2024 г.
Немедицински експертизи	0
Медицински експертизи	1

В изпълнение на чл. 25а, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), ДАБ при МС осигурява необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила, чрез обособени Сигурни зони: През месец май 2024 г. в РПЦ (Регистрационно приемателен център) - Харманли на ДАБ при МС, по успешно реализиран съвместен проект с UNICEF Bulgaria и с подкрепа от Швейцарския департамент по миграция е изградена и оборудвана трета Сигурна зона за непридружени деца – чужденци, с капацитет 98 места за настаняване. Към момента трите Сигурни зони за непридружени деца са в: РПЦ – София: кв. „Военна рампа“ с капацитет 100 (сто) места, кв. „Овча купел“ с капацитет 138 (сто тридесет и осем) и РПЦ „Харманли“ с капацитет 98 (деветдесет и осем) места, където децата получават 24 часа грижи, достъп до здравни, образователни и други услуги и имат защитена среда. Капацитет за настаняване на сигурната зона в условия на миграционен натиск може да бъде увеличен до 200 места. С това, общият капацитет на трите Сигурни зони за настаняване на непридружени непълнолетни и малолетни лица достигна 336 места.

6.3. Насочване към специализирани грижи и услуги на търсещи международна закрила лица

Основната роля на експертите е оказване на съдействие на настанени в ТП за ефективен достъп до социални и здравни грижи, осъществяването на социална и материална подкрепа.

Служителите на ДАБ при МС оказват подкрепа на търсещите международна закрила за: осигуряване на достъп до безплатни медицински грижи и услуги, записване при общопрактикуващ лекар; придружаване до личния лекар за преглед и взимане на направления; записване на час и придружаване за преглед при лекар-специалист; съдействие за прием и изписване от болнични заведения; издаване на спешни служебни бележки за

здравно-осигурителен статус; издаване на здравноосигурителни и рецептурни книжки; осигуряване на преводач/медиатор при медицински прегледи; осигуряване на транспорт, при необходимост; организиране и придружаване до РЗИ за изследвания и задължителна ваксинация на децата.

Лицата, търсещи закрила се подпомагат също така в подготовката на документи; издаване на удостоверения; свързване с работодатели, налице е нужда от включване в квалификационни курсове и провеждане на повече срещи с работодатели. В периода януари-декември 2024 г. са проведени **492** информационни сесии, за 2023 г. са само 34.

За периода 5570 лица, търсещи международна закрила чужденци са записани на личен лекар, за 2023 са били едва 151; 329 лица, търсещи международна закрила чужденци са придружени от експертите на ДАБ при МС до здравни заведения.

Психологическата грижа - За психологическата грижа на настанените е приложен Въпросник за идентификация на хора, търсещи закрила с травматичен опит на 77 лица, за 2023 г. са 69 лица. Ниво на риск от травма: нулев риск – 9 (2023 г. е 11); нисък риск – 41 (за 2023 е 37); среден риск – 24 (за 2023 г. е 18) и висок риск – 3 (за 2023 г. е 3). Държави на произход - Сирия, Афганистан, Мароко, Русия, Ирак, Иран, Саудитска Арабия и Бангладеш. Насочени към психиатър - 55 лица, респективно за 2023 г. са 19 лица. МОМ - 107 лица, преминали през психолог (мъже - 6; жени - 34; НМНЛ - 67). Първични консултации - 458. Държави на произход - Сирия, Афганистан, Украйна и Иран. Първични консултации – 107 (за 2023 г. 458 лица, преминали през психолог (мъже - 10; жени - 59; непридружени малолетни и непридружени лица - 389). Център „Надя“ - 55 лица, преминали през психолог/психиатър. От тях 27 мъже, 8 жени, 18 момчета и 2 момичета. Първични консултации – 55 (за 2023 г. са 1345 лица, преминали през психолог/психиатър. Първични консултации – 1345). Държави на произход - Саудитска Арабия, Сирия и Афганистан. От психиатричните диагнози на първо място е Посттравматичното стресово разстройство, следва Адаптационната реакция и Невротичните разстройства.

Основните проблеми от психологична гледна точка за лицата, търсещи международна закрила са свързани с депресията (принудителното преместване; трудностите да преработят загубата на близки хора; раздялата с тях и родното място, неспособността да се радват на ежедневието, загубата на надежда и планове за бъдещето). Предизвикателство в дейността е трудната идентификация на лица, на които е оказано психическо, сексуално, физическо насилие и други форми.

За оказване на допълнителна здравна подкрепа към търсещите закрила и обезпечаване дейността на здравните кабинети ДАБ при МС осигурява лекарства и медицински консултативи.

6.4. Включване на децата в българската образователната система

ДАБ при МС продължава работа и по включване на децата в българската образователната система. За учебната година 2024/2025 г. са записани в училище 55 деца, наблюдава се спад на желаещи като през 2023 г. са били 92 деца. Предизвикателство в работата на социалните експертите е преодоляване на идентифицираната незадоволителна заинтересованост за включване в българската образователна система и изучаване на български език от страна на лицата, търсещи закрила. Налице са проблеми с дисциплината и мотивацията на непридружените деца-ученици за посещаване на учебните заведения, което затруднява процеса на обучение в училище и самоподготовката им. Въпреки полаганите усилия и провежданите индивидуални информационни сесии за ползата от образованието, няма редовна посещаемост на учебните занятия.

6.5. Организиране и провеждане на курсове по български език за търсещи закрила чужденци

В изпълнение на договор със средства от Детския фонд на ООН (УНИЦЕФ) по Споразумение за финансиране GA/BULA/2024/01. Обучението по български език се провежда в РПЦ-Харманли и РПЦ-София. Средната посещаемост на курсовете по български език е 10 участника.

Проведените са **17** мероприятия (за 2023 г. са 38) с културна, спортна и развлекателна насоченост (съвместно с партньори - НПО, други организации). Необходима е упорита и последователна работа в посока информация, мотивация и подобряване на комуникацията с търсещите закрила, съобразена с културните и религиозните им особености.

6.6. Провеждане на информационни сесии, тематични беседи и социални консултации

Провеждани са регулярно тематични информационни сесии и беседи относно: лична хигиена, права и задължения на търсещите закрила, трудова заетост и професионално ориентиране, както „Природни забележителности в България“, „Български бит и култура“ и др.

Общият брой на проведените информационни сесии и срещи на тема трудова заетост и професионално ориентиране е **280**, за 2023 г. са били едва 32, а **212** са информационните сесии и беседи на здравна тематика, включително и здравна хигиена (за 2023 г. са 70). Проведените социални консултации обхващат **213 лица**, търсещи международна закрила, запазва се тенденцията за 2023 г. са 210 лица.

6.7. Провеждане на мероприятия за социална адаптация и културна ориентация на търсещи международна закрила лица

През отчетния период, като част от процеса за социална адаптация и културна ориентация на търсещите международна закрила, бяха организирани самостоятелно от ДАБ при МС или съвместно с НПО различни тематични събития, спортни празници и чествания, арт занимания, културно-развлекателни (театър, кино, музеи, екскурзии и др.), мероприятия за представяне на различни култури в т.ч. българските обичаи и традиции, организирани мероприятия за здравни грижи и хигиена проведени в или извън ТП.

6.8. Регулярна съвместната дейност с компетентните институции и организации по въпроси, свързани с търсещи международна закрила лица

За изпълнение на дейности по функционална компетентност продължава успешното сътрудничеството с други институции в изпълнителната власт - МВР, МТСП, ДАЗД, АСП – ОЗД, НБПП и други компетентни институции за осигуряване на най-добрия интерес на детето.

Продължава съвместната дейност с представители на ДСП, отдел „Закрила на детето“, по отношение настаняването на непридружени деца, получили международна закрила в социални услуги, следвайки най-добрия интерес на детето. Работи се в посока повишаване на информираността на непридружени непълнолетни и непридружени малолетни от ползата и предимствата при настаняване в социална услуга.

С оглед най-добрия интерес на детето за периода 01.01.2024 г. – 31.12.2024 г., бяха успешно настанени **58** непридружени деца в социални услуги, наблюдава се ръст като за 2023 г. са били 43.

За отчетния период следва да се отчете успешно сътрудничество между ДАБ при МС, Каритас - България, СЖББ, МОМ, център „Надя“, БЧК, Си Ви Ес - България и други неправителствени организации, във връзка с изпълнението на дейности по проекти. Част от дейностите включват: Методическа подкрепа и занимания за ограмотяване по български език; Консултации по професионално ориентиране, кариерно ориентиране и личностно развитие; Здравни сесии и превенция на агресивно поведение; Работа с родители за подкрепа и мотивация за включване на децата в българската образователна система; Провеждане на творчески работилници и др. През 2024 г. изготвените интеграционни профили и заявления са: 27.

Констатирани предизвикателства в работата с непридружени деца

1. Като част от предизвикателства в работата с непридружени деца са проявите на агресия от непридружени деца към други непридружени деца настанени в Сигурните зони като за целта

е необходимо обединяването, координацията и съвместна работа на всички заинтересованите институции и организации за предприемане на мерки, включително и превантивни, за овладяване на зачестилите случаи на агресивно поведение.

2. Наблюдава се липсата на интерес от страна на непридружените деца, търсещи закрила за включване в образователния процес, като цяло научават само основни изрази, не желаят да изучават български език.

3. Настаняване на непридружени деца, получили бежански или хуманитарен статут, в социални услуги.

Предложения:

1. Активна работа и координация на съвместните усилия на всички заинтересовани институции и организации за превантивни мерки с цел овладяване агресивното поведение на непридружените деца - ДАБ при МС, ДСП, МОМ и други НПО;
2. Разработване на мерки и стимули, които да активизират интереса на търсещите международна закрила и ги мотивират да се включат в курсове по български език; търсещите международна закрила лица в Република България, имат специални образователни потребности и се нуждаят от специален подход за адаптирането им към българската образователна система.
3. Проактивно поведение на социалните експерти във връзка с извеждане и настаняване на непридружени деца, получили бежански или хуманитарен статут, в социални услуги в приемащата общност.
4. Непрекъснато повишаване на специалните компетентности на експертите във връзка с вменените компетентности.

През отчетния период експерти от ДАБ при МС участват в редица срещи и преговори при подготовката на Споразумения за сътрудничество и подготовката на договори за безвъзмездно предоставяне на материална и нематериална подкрепа от донорски организации. В рамките на договорите са раздадени хранителни продукти съгласно договор за дарение с Българска хранителна банка, получени лекарствени продукти безвъзмездно от БЧК София за нуждите на лекарските кабинети във всички поделения на ДАБ при МС.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дейността на ДАБ при МС през отчетния период бе насочена към постигане на ефективно управление и изпълнение на стратегическите и ежегодни цели. Агенцията продължи усилията в прилагането на заложените добри управленски практики в националната политиката за предоставяне на международна закрила и поддържане на устойчивост базирани на анализ с предсказуемост и контрол. Водещо в дейността на ДАБ

при МС при провеждане на процедурата за международна закрила е общата политика на Република България в областта на миграцията, интеграцията и убежището, отговаряща на националните интереси и на съгласувания подход на държавите членки и институциите на Европейския съюз, както и на принципите на международното право. Агенцията продължава поддържането на добра координация и партньорство освен междуинституционално, с местната власт, със социалните партньори, с международните и неправителствени организации още и във вътрешноведомствен план – между отделните дирекции и отдели. Без оптималните възможности за координация в изпълнение на отделните им дейности е невъзможно да бъде постигната една от най-важните цели на ДАБ при МС – качествено провеждане и оптимизиране на процеса за предоставяне на международна закрила.

ДАБ при МС стриктно поддържа процеса на отчетност, мониторинг и контрол. Периодичният анализ за провеждането на производството за международна закрила е необходима мярка за постигане на правилна, ефективна и законосъобразна процедура, базирана на обективно и безпристрастно разглеждане на молбите за международна закрила.

Управлението на миграцията и осигуряването на стабилност са в основата на всички страни членки на Европейския съюз, и са неделими от социалното единство на европейското общество. От ключово значение е укрепване на системата за международна закрила, повишаване на ефективността на закрилата и създаване на основа за намиране на решения, в практическата дейност на ДАБ при МС, свързана с административното управление на сложния и многостранен процес при провеждането на процедура за международна закрила. ДАБ при МС се стреми адекватно да реагира на промените, фокусирайки своите усилия върху резултата на изпълнение на дейностите и ангажираност към поставените цели.